

ГОДИШЕН АЛМАНАХ

лично творчество

Брой 1
2005 г.

СОУ с преподаване на немски език
“Фридрих Шилер” - гр. Русе
Алманахът се издава послучай Юбилей
“200 години - Фридрих Шилер”

Идея и реализация:

Пламен Иванов

Съставители:

Гинка Кръстева

Огнян Джоричев

Редакционна колегия:

Румяна Ковачева

Венета Станкулова

Искра Иванова

Цветелина Цветанова

Антония Киранова

Стоянка Тодорова

Донка Варамезова

Издава:

СОУ с преподаване на немски език “Фридрих Шилер” - гр. Русе

Подготовка за печат и печат: "ЛЕНИ - АН"

Ирена Вайбл, X б клас

ПРЕДИСЛОВИЕ ЗА ИСТИНАТА

Драги читателю,

Къде е истината за живота и за света? Всеки човек търси истината – да я намери за себе си. Търсим я на различни места, в много посоки. Понякога не знаем къде да я търсим, в други случаи търсим в погрешни посоки. В желанието си да я срещнем, нерядко се припознаваме – мислим си, че сме я видели, а то било нещо друго. Някои даже не знаят, че я има. Те пък затова и не я търсят.

Мислех си доскоро и се тревожех, че истината е пропаднала някъде, че се изгубила из пътя, че пътят ѝ не кривва да мине близо до нас, ами върви по права линия някъде встрани и надалеч, към други страни и хора, които я заслужават повече. Тревожех се така до деня, когато в училище се събраха от наши ученици и учители стихчета, разказчета и други малки нещица – точно колкото за една мъничка книжка. Прочетох я още преди да бъде нагласена за отпечатване и видях, че в тази малка книжка всичко е истина. Истина за това, което е около нас и вътре в нас – истина за болките на нашето време и за раните, причинени от него в душите на хората; истина за нежността и трепета, за очакването и надеждата, за копнежа и голямата човечност, за споделената човешка обич.

В тази малка книжка присъства Творчеството. А няма по-голяма, всеобхватна и пълна истина на света от Творчеството. Няма по-голяма любов и сила на света от Творчеството. Самото Творчество е любов – преживяна, изразена и споделена.

И ако виждаме свирепостите на времето, и ако се ужасяваме от жестокостите в ежедневието, които искат да пресушат живителните извори у всеки от нас, ожадняваме за доброта и задушевност. Тогава неизбежно вътре в нас крещи жаждата за ласка и нежност. Защото човек има потребност да пие ласка и нежност. Човекът жадува да срещне разбиране и обич, да ги получи, а също и да ги даде. Като дар. Иначе човек се чувства страшно самотен. Такъв е и повикът, смисълът, на тази малка книжка. Стихчетата, разказчетата и другите малки нещица в нея говорят с нежния език на обичта. Те носят съвършенството на

литературното внушение и непринудеността на чувствата. По най-прекрасен начин даряват скритата в тях надежда, търсят и очакват да срещнат разбиране, приласкават, притеглят към себе си, викат те, любезни читателю, отварят вратата за теб, за да те въведат в най-светлия и чист свят, където всичко е истина. Достигната, намерена, преживяна. Защото истината е истинска само, ако може да се преживее.

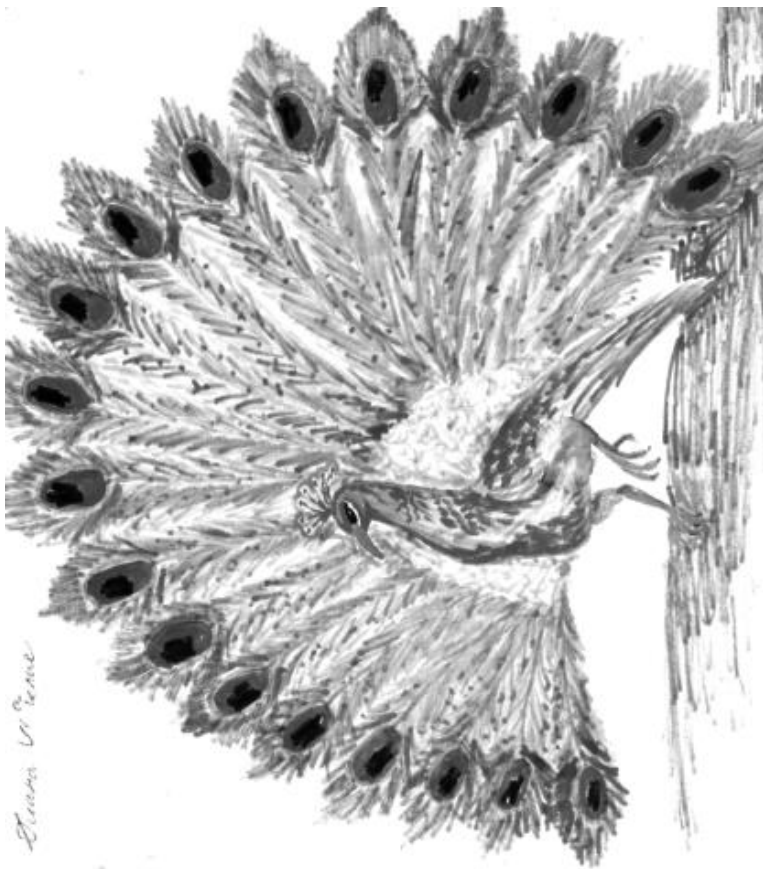
И въпреки че в малките творби често личи страдание и болка, въпреки че рядко се виждат светли искрици на радост и очарование (то е от трудните времена), вече със сигурност знам, че истината не ни е подминала и не минава далече от нас, а е вътре в нас и е жива.

А може би, докосвайки се до истината, преживявайки я, след като си надникнал в красивия свят на Творчеството, ще познаеш, драги читателю, че има още много какво да се каже, че още много неща трябва да се доизрекат. Тогава може да пожелаеш и да си кажеш: “Сигурно и аз трябва да кажа как чувствам света и живота. Сигурно и аз мога да дарявам красота, доброта и нежност. Така, по моему – с радост.” Тогава ти вече си на пътя, драги читателю, на големия път на Творчеството. Ами тогава – заповядай, добре дошъл - следващите наши книжки те очакват. Страниците им още са ненаписани. Ще има място за теб, за твоите думи. Остава да ги кажеш.

Един захласнат и очарован читател
на малката книжка – Пламен Иванов

СТИХОТВОРЕНИЯ

Диана, VI а клас

Аз съм тук

Като клонка, пречупена от бурята снежна,
като опъната светеща струна в нощта,
като птиче крило, уморено и нежно,
докоснато с влюбени пръсти едва,

като топло море, развълнувано нощем,
като бяла звезда в притъмняло небе,
като глътка любов от задъхани нощи,
като блясък в очите на малко дете,

АЗ СЪМ ТУК, АЗ СЪМ ТУК! Аз живея,
обичам!

Аз съм болка и радост, аз съм слабост и сила.
Този свят е у мен и на мене прилича.
Да съм друга не искам и не бих позволила.

Липсваш ми

Липсваш ми. А дните ми са пусти.
Описвам тъжен кръг от тишина.
В синята си стая се изгубвам
сред приглушена лунна светлина.

Липсваш ми. Не мога да забравя
как дланите ти в моите стаих.
А после в кратък миг сълза оставих.
За тебе да допише моя стих.

2003 г.

Ден

Ти виждал ли си как се ражда ден?
По-хубав от пламнало небе,
по-нежен от усмивка на дете,
по-силен и от вятъра студен?

Ти виждал ли си първия проблясък
как гали с дъх далечни върхове,
как преоткрива нови светове
и се разпръсква като хвърлен пясък?

Ти виждал ли си как зора красива
прогонва зад гърба си черен мрак?
Аз тая днешна утрин я видях.
Усмигнах се. Чрез нея бях щастлива.

2001 г.

Спомен

Като прозорец счупен в мислите ми
звънна
и се отвори – пращен и студен –
споменът за юлска вечер сънна,
дълбоко в душата ми стаен.

Далече в тишината се затръшна
една врата на минали съдби.
А аз стоях в притихналата къща
без болка, но с парещи очи.

Изви се вятър, в мислите ми лумна,
заблъска се в сърцето и замря.
Дъждовни нощи, смях, ранени думи
на лента прашна в себе си видях.

И споменът се счупи на парчета,
поряза ме студено, заболя.
Единствено дълбоко в сърцето
аз още знаех с теб, че съм била ...

2003 г.

Виелици без милост блъскат
в душите ни, ограбени отдавна.
А обещава ни животът лъскав
щастливо бъдеще, любов и вярност!

Каква ти вярност? А и кой ли
във този вълчи свят остава верен!
Завъртат ни безкрайните ни делници
като колела на стари мелници
и търсим светъл път! ... Но той е черен!

Будителите легнаха в пръстта
отдавна и едва ли някой помни,
че бореха се те за свобода,
за нашата свободна бъднина,
а днес са само прашни спомени!

И няма кой днес пътя да посочи
на тоз' народ, замръзнал от очакване,
буксираме на място. Стари плочи –
душите ни поскърцват ... но ще чакаме!

Защото други са водачите “съвременни “
и уж за нас те носят отговорност,
но ни затварят във едно безвремие,
където ще умрем от бездуховност!

Какво ни даваш ти,
съвременен,
разголен и скандален свят?!
С какво пречистваш
нашите делници,
с какво ни правиш по-богати?
Напред си хукнал!
Прогресиращ! Размахваш статии, афиши

...

И заплени, време не намираме
да погледнем там, зад твоите кулиси,
където ни коват съдбите
хора тежки, бездуховни.
И често, месейки се в дните ни,
рушат душите ни отровени!

И някой ден ний ще осъмнем.
Без слънце в нас!
Ще се свързем!

...

Не знам какво ни даваш, адски свят,
но зная – страшно много вземаш!

Александър Райчев, VI а клас

Жена

И трудно е, и тежко е да си жена.
Жена – сама. На теб да чакат къща и деца.

А ти да нямаш сили да докоснеш
даже утрешния ден.

И трудно е, и тежко е да си жена.

Сама да срещаш и изпращаш ти нощта.

За всичко само ти да мислиш
и всичко пак сама да вършиш.

Накрая някой за отплата в теб да бръкне
и да ти вземе всичко.

Да те преобърне!

Сама градиш, а друг събаря.

И чувстваш, че светът изригва с тебе.

Измъчена, сама, очи затваряш,
но да поплачеш просто нямаш време.

Глава надигаш, бориш се с живота –
студен, несправедлив, егоистичен.

След всяка битка истински мечтаеш
да ти докаже някой колко те обича.

Но няма никой – тъжна безвъзвратност

...

А грижите поглъщат те обратно.

Ах, трудно и тежко е да си жена!

Жена – сама в този свят на рани.

Но днес, тъгата своя осъзнали,
смирено скланяме пред теб глава –
пред твоя дух, пред твоята борба,
пред твойто име истинско – жена.

14.10. 2004 г.

В сърцето ранено отекват
забравени стъпки в нощта.
Дочувам пак, сякаш ми шепнеш
и докосваш ме с пръсти едва.

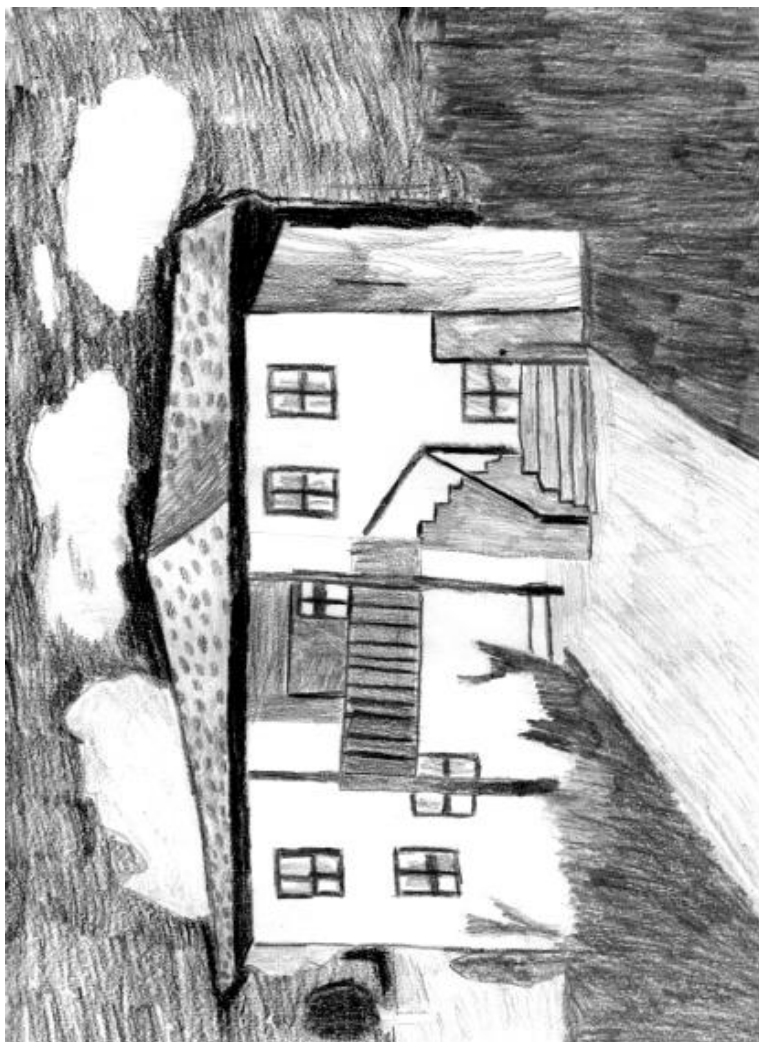
Сякаш целуваш ме бавно и нежно
и прегръщаш ме силно в нощта.
Но късно е вече за нови надежди.
Аз отдавна останах сама.

Остани

Остани до мен, когато се разпадам,
огорчена за пореден път от хорски суети.
Остани дори когато аз не се надявам,
че до мене ще останеш ти.

Остани! Не чакай да заплача,
безсилна и ранена във нощта.
Остани дори когато в здрача
не намирам сили да вървя.

Остани до мен, когато ме боли.
Когато от умора коленича.
Да моля щастие за моите дни.
Остани ... До прага на мечтите.

Теодор Ангелов, V б клас

Шум

Шумът е навсякъде, поглъща и плаши.
Коли, автомати – и колко е страшно!
Не само ушите ни, сърцата го чуват –
и той ги убива, зловещо погубва.
Шумът не от думи, а от погледи строги,
и пронизващи, дебнещи или пълни с тревоги.
Шум неискрен от фалша, шум богат на лъжи,
а душата на дрипи се къса, крещи -
за спасение, вяра, уважение, жал...
Но лицето опира в житейската кал.
Шум от грешници, влачеши тежък хомот –
на нещастия, плачове – смърт на робот,
че животът машина е и то за пари,
шум на злато, монети, сребро – не звезди,
за които романтика нечовешка и бледа
все опитва да стигне на копнежа предела.
А шумът от жарта на негоряла престиж
и шумът от прахта на безволеви виж
как уврежда без време на душата слуха.
После бързо разбираш, че дори пред смъртта,
когато си стар, недоволен, без слух,
пак ще чуваш камбаните на живота. И глух
пак ще носиш у себе си на кръвта тежестта
и шумът на лъжите, като хищна река
без посока, корито, те повличат така;
шум от вещи, шумещи като стон на смъртта,
шум суетен, безличен, тъй обсебващ, кънтящ,
мимолетно излишен и монетно лъщящ.

МОЯТА ЗЕМЯ

Детето гледа онемяло
с сърце от гордост затуптяло
на картата една страна –
България се казва тя.

С високи сини планини,
с красиви плодни равнини.
Реките буйни са, пенливи,
вълните морски са красиви.

Тук денем нежно птици пеят,
звездици ясни нощем греят.
Това е моята страна –
България зове се тя.

ПРИЯТЕЛСТВО

Приятелството прави чудеса,
разкрива необятни небеса.
С приятели се чувствам силна, смела
и мога да летя като орела.

Приятелското рамо е опора,
която търся в мъка и умора.
Очите на приятел са море,
в което се оглеждам най-добре.

Ръцете на приятел са милувка,
най-скъпа нежна майчина целувка.
Ще пазя вечно чувството красиво,
изгубя ли го – всичко си отива!

Слънчев лъч

Есен, спомени, тъга ...
 Лежа самотна върху купчина стари листа –
 мокри и сиви.
 Листата умират, а душата ми тъжи, но остава
 надежда.
 Надеждата, че лятото отново ще се върне.
 Отронва се сълза – кристално чиста,
 и ...слънчев лъч позлатява косите ми.
 Есенен лъч грейва право в моите очи. По тъжното
 лице
 пробягва усмивка и сълзата вече е забравена.
 Тя пада от лицето ми, а черната земя жадно я
 поглъща
 На мястото ѝ изниква нежно бяло цветенце ...

Пламена Костадинова – VII г

Тишина

Образите се размазват в мислите ти.
Всичко изглежда като сън, но не е ...
Небето потъмнява, нощта те пленява
в своите покои, а там е толкова студено.
Започва да вали и се чуват капките,
 почукващи по листата на самотното
дърво.

Тишината те приспива, нямаш никого, но
заспиваш и сънуваш, че не си сам.

Сълза

Отрони се от моята зеница
и падна като есенно листо,
като прекършено крило на птица,
като пречупено от бурята стебло,

като икона в моя детски храм,
като небе, което дъжд е обещало,
сълза невинна. Нея ще ти дам.
Аз целия си свят в нея съм събрала.

2001 г.

Студ се сипе

Студ се сипе от небето,
слънцето едва жълтее.
Пуши вкъщи ни кюмбето
и защо не ще да грее?

Слагам клонки и хартия –
те отново не горят.
Пуши то на поразия,
чак очите ми сълзят.

Вземам кофа и лопатка,
ще изчистя пепелта.
Що за чудо и загадка –
изчерпах си мисълта.

Отново клонки и хартия,
драскам клечка от кибрит.
Това дали пък е магия –
гръмна то кат динамит.

Студ се сипе от небето,
но вкъщи всеки се поти.
Зачервило се кюмбето ,
чак ще се стопи.

2005г.

Безнадежно

Тихо влизам в шумна стая,
търся нечий поглед мил,
бледа светлина извая
полилеят в ретро стил.
В тъгла ме гледат празно
хиляди лица,
вглеждам се в тях напразно,
търся нечия душа.
През един прозорец черен
вижда се нощта.
Облакът над мен разстила
свойта тъжна сивота.
Тъй е светло вън,
а в мен е тъмнина,
къса се и тихо стене
плачещата ми душа.
Излизам аз от тази стая,
оглеждам се за светлина,
уви, тъй тъмно е край мене,
потънало е в самота.

31.10.2004 г.

Сама

Студът замести твойто място,
студът лежи до мен.
Задуха вятърът и брули бясно
останалите топли чувства в мен.
Сама съм, плачат тихо тъжните картини,
увесени по сивите стени.
Как тъмно е и толкова студено,
макар във старата камина
тъй тъжен огън да гори ...
Сама ще си остана,
сама сред хилядите други,
сама, наказана с измама –
със тебе вече ще сме чужди.

31.10.2004 г.

1.

Месечко главичка плахо
нощем там подава,
спящите дечица преброява.
Сънчо плува в небесата
със мелодийка крилата.
От звездичка нежност взема
в твоите очи да приюти,
а от облаче хвъркато –
пухченце за легълцето малко.
А обичта, която топли
мъничкото, нежно сърчице,
дар от мама и от татко,
тя е обич от сърце.

2.

Спят в гората мъничките птички,
спят и още малките сърнички.
Спят в леглата малките дечица,
спят щастливо всички те без грижи.

Спи земята , в пелена обвита,
от звездичка нежна топлина прелита.
А луната, от лъчите люлка залюляла,
с светлина сребърна я напоява.

В тази нощ, красива и вълшебна,
само две очи тревожно бдят.
Глас далечен нежно там припява,
знай, дете, до тебе вечно майка ти остава.

3.

Безбрежно море и гора от изтлели мечти,
безкраен поток от надежди пусти, обрани ...
Обрулени хълмове в майските слънчеви дни

и тежки вериги блажената плът оковали.

Нощта със своя лунен ореол
открива път към вечността и нежния покой.
Вълната с нежната си пяна подслон дарява на
звездата,
между небето и земята – във безкрая –
пощада дири мисълта свободна ... и изгаря.

4.

За нежност говорим, когато имаме нужда от
ласки,
от топлина.
За нежност мечтаем, когато вярата малка
изпуснем за миг от ръка.
Мечтаем за толкова много неща,
но само тогава,
когато сред толкова стенания
почувстваме своята самота.
Човекът човек е тогава,
когато дарява живота си щедър
за друга човешка душа.

5.

Години, години, години.
Очаквах с надежда годините детски
да бъдат прегърнати с млади мечти,
да станат опора в младежките спомени,
когато някой ден любовта долети.
Години очаквах, години търпях.

С годините срастнах. Плаках. Мечтах.
От спомени тежки – обиди човешки –
потърсих опора в птичите песни.

6.

Денят на любовта мечтана

отново ми напомня за света,
за обичта, за някои неизживяна,
за други – щастие в мига.

Сред хората, обвити в пустош от нескрита
злоба,
денят настъпи плахо, както досега.
Нощта остана суха, без звезда,
напомняща на младите за любовта.

Сред улиците, тесни за душата,
останах да дочакам своята мечта.
Сред зидовете каменни, едничка тя,
напомняща човека ми остана –
една любов несподелена,
една любов, завинаги се сляла със скръбта.

7.

От нежността душата изпепелява,
а нейде там звездата пак изгрява.
Вълната в своя порив към брега,
под нежния воал на вечерта,
на своята любов се отзовава
и нежно тя припява: “Аз искам...”
Аз исках утрото днес с теб да посрещна
и да усетя топлината в твоето сърце,
да търся светлината в очите ти небесни
и обичта – чрез силните ръце.

Аз искам, искам вятъра с тебе да посрещна
и да го хвана с твоите коси.
Да го помилвам и почувствам чрез целувката ти
нежна
като прекрасен полъх на надежди и мечти.
Аз искам в звездна нощ

сърцето ти с лъчите лунни да обвия,
в душата ти да струи лунна светлина.
Като звездите нежни в дар да ти предложи
най-искреното, чисто, земно чувство – обичта.

8.

Без теб

Няма те. До мен не си .
Отново в самотата с безмълвни очи се взирам.
Не търся нищо от бягащия морски бряг,
до скритата в небето плуваща звезда –
за мен нещастieto носи само нищета.
Живея в бездна. Без име. Без вина.
Без истински протегната ръка. Към мен. Към
моята душа.
Няма те.
С дъха на диви теменуги не очаквам пролетта.
С крила на сладострастна птица
оплете ме споменът с нежна тъга.
Душата ми отново остана безмълвна,
тази нежност – омайваща страст.
Заради теб , моя обич безпътна,
любовта, нежността в сърцето си,
вече не дира аз!

Оправдание

Уж е мъничко дете,
а прилича на прасе.
То из двора се търкаля,
класната заобикаля
и й казва с дрезгав глас:
-Ще отсъствам от тоз час!
Класната сърдита,
както винаги го пита:
-Този път какво ти има?
-Ами може да настина.
И ударих си главата
ВЪВ на кака очилата.

1999 г.

Поглеждам ...
Нагоре-небето,
пурпурно синьо, необятно.
Надолу-полето,
това там са цветя вероятно ...

Аз съм някъде ...
по средата,
и гледам, и се чудя.
къде изчезна от човека вредата?
И изведнъж от този чуден сън се будя.

Поглеждам ...
Нагоре-небето –
мрачно, черно, неприветливо.
Надолу-полето,
безплодно, мъртво, сухо.
С най-страшните мисли се слива ...

Една целувка

Поглеждам го в очите
и виждам себе си във тях!
Далеч, далеч от лъжите
избухваме във сладък смях ...

Цялата, изпълнена със тръпка,
прокарвам пръсти през това лице ...
Замръзва неговата усмивка,
подчинена на туптящото сърце.

Премигва сладко, гледа ме с унес,
чувствам близостта му точно сега, днес.
С доволен поглед, следящ ръката,
минава скулите, стига устата ...

Забил от желание поглед във нея,
той се навежда, аз чакам, копнея –
и на миг разстояние от мен –
спира се! Гледам го-пленен

разглежда всяка подробност и черта
и накрая, доближил уста,
прошепва тихо: “–Не мога без теб.”
И сливат се устните като жив плет.

Колко продължи, не зная.
Двамата, хванати накрая
ръка за ръка, тръгнахме пак
по градските улици, потънали в мрак.

Зная, искам, ще успея,
защото мога и умея.
И никой няма да ме нарани.
Сега съм весела, но зная,
че все някой ще ме натъжи.
Въпреки че аз ще бъда тъжна
в този миг на мъки,
все още ще зная, мога и умея
и никой няма да ме натъжи.
Ще успееш и ти! Никой
няма да те наскърби!
Вярвай в доброто и
мрази злото!
Винаги ще се оправяш,
стига силно да желаеш.

Знаеш, искаш, ще успееш,
защото можеш и умееш!
И никой няма да те нарани.
Аз ти вярвам, вярвай си и ти!

Левски

В Карлово роди се
смелият, велик –
Левски! И народът тачи
неговия лик.
Обикалял той селата
и разнасял новината.
Хората на бунт той вдигал
и пред турците не мигал.
Ето го-Апостолът на свободата -
никой досега не е забравил тази дата.

Вече стана топло

Вече стана топло
в нашата градина!
Хвалеше се гордо
малката Радиана.

Вишната набъбна –
птиченце я клъвна.
Крушата се вдигна –
Мими я задигна.

Ние в топло мир не знаем,
цял ден весело играем.

Слънцето напече

Сутрин е! И ето вече ...
Слънцето напече!
Всички викат:
- Лято е! Ура! Ура!
- Хайде в старата гора!
Стига книги вече!
Слънцето напече!
Ани, стига смята!
Гледай, Митко се премята!
Село, село! Ставай вече!
Вижте! Слънцето напече!

Йоана Малакова – VII в

Зима

Дойде време и за студ,
хвърли всички хора в смут.
Търсят шалове и шапки,
а най-вече носни капки.

Сняг се сипе на парцали,
веят побеснели хали.
Фучат страшни ветрове,
скитат диви зверове.

Птичките самотни хвъркат,
а мечоци силно хъркат.
Вихрушка снежна се зави,
покри дървета и треви.

Ивайла Енчева – VII г

Острови тъжни са нашите съдби.
Дълбоки морета ни правят сами.
Дълго натам – все към теб се стрема,
но в радост и болка все оставам сама.
Самотно замислена гледам и гоня
напразни надежди –
да полетиш към мен с лодката си,
а аз ще целуна вълните пред нея.

Мирена Димова – VII г

Аз

Сиво е. Вали ... и е много студено.
Капките се стичат по стъклото и замъгляват
погледа ми.
Всичко е мътно ...
Виждам локва, а в нея нещо малко и
безпомощно
Не мога да му помогна, защото дъждът е
издигнал стена.
Дали ще се спаси?
Сиво е, вали ... и е много, много тъжно.

Катерина Стефанова, V в клас

Огнян Джоричев – преподавател по БЕЛ

Вместо изповед

В черупката от нерви подвивам колене ...
В привидното спокойствие се сгушвам.
И чувам непрестанно нечие сърце,
а , може би, будувайки, сънувам?

Премислям бавно минала любов:
улегнала, пресята и ... умряла!
За всички бях приятел – стар и нов,
но не любим и жажда зряла.

Аз бил съм винаги разбиращ млад човек –
за чуждите неволи – тиха гара,
статист, удобен джоб и лек,
а всъщност съм кървяща рана!

Но никой не попита за това
и никой не подаде ми десница ...

1984 г.

Заравям пръсти в косите ти ...
В твоите хубави, меки коси.
Разтварям пръсти и те ... литват!
След тях тръгваш и ти, защото си само
една непозната ...
А и моите пръсти
НЯМАТ какво да й кажат!

1984 г.

Огнян Джоричев – преподавател по БЕЛ

Разруха

Как да нарисувам самотата?
Убийствената, мрачна самота!
Дали с чернилката, преливаща в душата,
или със сивата боичка на деня?

А хилядите стонове убити,
политнали след всеки блед мираж?
А болките, във мислите ми скрити,
с какви черти да нарисувам аз?

А вярата ми – тази сянка слаба,
със прах и пепел как да съградя?
А любовта – мечта неизживяна,
с кой тон постелен аз да оживя?

И мога ли пустинята в душата
с боя и четка в миг да претворя?
И трябва ли да виждам самотата,
КОГАТО ВЕЧЕ НЯМАМ СЕТИВА?

1991 г

Тихо

Тишината пълзи от ъглите,
от ъглите на болните спомени ...
Нито радост, ни жар от мечтите –
само вейки от нерви оголени.

Тихо крета по пътеца мъничък,
уж осмислил потока на дните си.
Уж осмислил, а гласецът му тъничък
ме разкъсва, раздира живота ми!

Колко тихо! Тихо до пръсване! ! !

Тишина ... тишина и безличие!
Пак умирам ... умирам сред спомени –
в моето тихо, безмълвно безвремие ...

2004 г.

Времена

ХОРА: бързащи, всякакви, някакви ...
Всеки впрегнат във свой коловоз.
Романтици, “ девизи “ и никакви –
просто шепи житейски тормоз.

Със изпити лица, с минижупи,
някои с джинси, а пък други... съвсем!
Малко гамени, мацки и луди,
и “ играчи “ с обществен харем.

Бързат, блъскат се, вечно ухилени,
към квартира, кръчме, ресторант ...
Със проблемите скрити, забравени-
всеки станал си собствен гарант!

Крачат, бързат така, еволюирали,
към безцветната своя мечта,
че и рогцата еманципирани
се заплитат в гора ... от рогца.

1984 г.

Емил Сашев, VIII В клас

Сенки

Как за миг от мислите си да изтръгнеш
някого, когото си обичал,
как във сенки спомените да обгърнеш,
ако към тях с все сила тичаш.

Как след тръшването на вратата
образа със гума да изтриеш,
болката, искряща в тишината,
с адски сили как да скриеш.

Как, когато вечер в плач събираш
капки пълни с хиляди слова,
смело сълзи непокорни ти да спираш,
как, когато мислите сноват...

Как, когато някой се е вричал,
днес те гледа тъй студен,
как, когато той те е обичал,
си заmine някой ден...

Как ли частите на пъзел се преплитат
в странни форми на живот,
как в един хартиен свитък
ти събрал си цялата любов.

Как, когато трябва силно да изпиташ
обич с цялата си мощ,
в миг от нея се отричаш
и превръщаш в спомен лош.
Как, когато раната кървяща заздравее,
да не живееш ти зад щит,
как, когато болката във тебе тлее,
да не стоиш зад нея скрит...

Как, когато моли се душата
и безмълвно вика: “СПРИ!”,
как просмукват се във тишината

твоите прокажени лъжи.
Как, когато в погледа си празен
се сбогуваш, вдигайки ръка,
но оставаш някак си безгласен
в плод на личностните си блага.
Как, когато в раната, мълвяща
нещо, впива се със взлом,
как във мисъл, дрезгаво туптяща,
гнойна болка пее своя тон.
В мислите си ти не можеш да отхвърлиш
някой, който силно си ценил,
себе си не можеш да обгърнеш –
него с таен спомен заменил.
Как не можеш силна обич да забравиш,
след като загинала е тя,
как със призраците нейни да се справиш,
появили се пред твоята врата.
Мислите си ти не можеш да изхвърлиш.
Нито пък следи от съвестта.
Чужда обич не желаеш да загърбиш,
ала тя сбогувала се е сама...

Виновен

Във локвите по улиците отражение съзирам,
във капките вода очите ти блестят.
Зад снимките на некролози себе си откривам –
чрез черни букви разкривени думите тежат.

И всяка дума смисъла си сякаш губи,
погледнеш ли я, в миг ще прочетеш,
заменяш я със чувства и разбирания други
на болката, за да се отзовеш.
Боли ли те, когато чувстваш, че умирам,

боли ли те, защото осъзнаваш своята вина...
Боли! Завинаги ли си отивам...
Болят те хилядите болки - не една!

Две думи

Шепотът на мъртвите - две тежки думи,
ме откrehват към един живян живот,
със сиво напоени устните - с две тежки думи,
казани безсловно за един забравен гроб...
А на паметника сива снимка, без душа и без
лице,
празна снимка в черна рамка, оковала моето
сърце.
Надпис кратък на надгробна плоча - просто
думи две,
думите на тялото в ковчега, думи на едно дете!
Но безжизненото детско тяло чака чужда скръб,
там, положено на бялото одеало, тръгва по
безкраен път.
Може би в уюта на ковчега, в бялата му
тишина,
скришом теб детето гледа, гледа кухо без
слова...
А лицето му е някак сиво, погледът му сякаш те
следи -
две очи, обляни в сълзи, но живот от тях
струи...

Очакване

Всичко вече е решено,
няма време за разкаяние-

болката е вече тук,
чака бледнеещото ти лице,
готова да свърши работата си...

Всичко

Ти си нищо! Може би поредната мечта...
Никой! Болка, смут и суета...
Ти си нищо - никой, влязъл в мислите насила.
Нищо, търсецо безличния си образ в мен.
Ти си никой - рожба в мен се породила,
Никой, който ще си тръгне победен.
Ти си нищо - чакаш аз усмивка да ти вдъхна,
да ти донеса открадната любов,
никой, който ще ме кара да настръхна,
никой, който ще ми подари живот.
Ти си нищо - отражение във криво огледало,
образ, който е на призрачна душа,
нищо в спомените трайно задържало
малко гняв, омраза, тишина...
Ти си никой - може би една целувка.
Нищото във устните открило,
Нищо - плод на нечия милувка,
Никой - на пчела убийственото жило.
Ти си никой - име няма да ти давам.
Нищото, което вечер будна ме държи,
никой, който отдалече съзидавам,
нищото, родило се в лъжи.

Ти нищо - просто малка част от мен,
малка, незначителна частица -
никой, неособен в нищетата отделен,
нито лебед, ни саката птица.
Ти си мисъл - може би поредната мечта!
Никой, първо влюбване, пораснало дете,
мъж, но никой - просто нищета.

Нищо. Котва във бездънното море.
Ти си никой - мислите със меч пресякъл,
Нищо, внесло обич във отблъскващия свят.
Никой, който в някой бързо се е врекъл.
Някой, нещо, нечий свят живот!

След смъртта

По запотените прозорци капчица лицето ти
открива,
ръката ти бележи топлото стъкло,
потта гореща тялото облива,
съзнанието се излива придошло...

Заливат мислите на тялото покоя,
завличат спомените по брега,
а отливът се спъва във завоя
с желание живяното да отрека.

Изплуват на повърхност огледално гладка
прозрачни клетви на загубена мечта,
потъват пак на дъното на някаква загадка-
лъжи и тайни, пазещи девствеността.

Като във кладенец в душата някой рови,

откраднатото, за да продаде,
ала водата някой с времето отрови-
на дъното прозрачно да се отдаде...

Отново нечий призрак плажове пребродва,
по пясъкът изписва своя послепис,
духът му да ме обладае ще се пробва
със своя грозен и изящен краснопис.

Ела, когато те зоват изминали моменти,
със мен във миналото заживей,
на нечий гроб поставените орнаменти
на моя ти усмихнат ги открий!

Лежа изстинала сега в земята черна,
студът полазва ме, за да достигне теб,
застига ме мъгла жестока и безмерна-
лицето ми съзираш в малкия портрет!

Политам аз над собствените си останки,
понасям се над двама ни, ала не виждаш ти,
изсмуквайки в съзнанието си като със сламки
от моето лице струящите черти.

Извивките на тялото във въздуха описваш,
припомняш си физическия силует,
но само въздух във ръцете си притискаш,
опитал ли се да ме добереш.

Ръката ми на твойта плътността жадува,
на устните ти парещия дъх,
ала на своята прозрачност робува-
посмъртно аз съм само скитащ дух!
Ела, когато те зоват изминали моменти,
със мен във спомените мирно заживей,
зад хилядите гробни орнаменти
един живот, усмихнат, ти открий...

РАЗКАЗИ

Царена Падалска, V в клас

ОТНОВО КЪМ ЖИВОТА

Историята, драги приятелю, започва край реката. До брега се стигаше по склон, застлан в шума, бухнал в треви. Сред тях растяха храсти с потрепкващи от вятъра листа.

В ниското сивееше алея. Край нея имаше кестени. Какаовите им снаги се разчленяваха нагоре, обкичени в златисто. Зад тях се синееше реката. Тя се простираше по плътна ивица гори – сгушени облаци край водната шир.

Аристотел стоеше на ръба на дигата и гледаше спокойната вода. Човекът се казваше Христо, но името му, както много други, се видоизменило с годините. Възрастта бе оказала влияние върху мислителя. Тялото му изглеждаше заслабнало и свито, но изпод свъсените вежди се бистреха очи, изпълнени със сила, миловидни и замислени.

Една бяла точка се доближаваше с вълнообразни движения. Чайката кацна до Аристотел. Мислителят я беше научил да яде слънчогледови семки. Той извади пакетчето и сипа малко от черните сърчица под човката на птичето. То закълва бавно, поглеждайки приятеля си. Той често пийваше бира, от която не даваше на чайката въпреки любопитството ѝ.

Така двамата прекарваха времето си на ръба на дигата, между реката и кея.

Синът на Аристотел скоро щеше да се върне от риболов. Беше излязъл малко с лодката. Момчето държеше едно заведение, бивш понтон. Братовчед му от скоро беше сервитър там. Ходеше между масите, трупаше празните чинии на таблата си и очакваше рибарят да се върне.

Ресторантчето беше полуоткрито и приветливо, с изглед към реката естествено. Скоро го боядисаха в бяло. Пъстрите цветя по первазите нежно поглеждаха към слънцето. Фикусът в ъгъла освежаваше изчистения интериор. Лека мелодия огласяше помещението.

- Всъщност... Май нямаме пържен сом в момента – каза сковано Братовчеда.

- Как тъй нямате?! Дошли сме чак дотук само за да хапнем пържен сом край реката, а вие ни казвате, че няма – развълнува се говорителката на групата – Ами намерете! Това е мащабна поръчка, ще изгубите пари, некадърни господине, аз ще се оплача...

Братовчеда се запъти към кухнята със зачервени бузи, взел твърде насериозно гласовитата дама.

Повърхността на реката бе покрита с водни хълмчета – върховете им, облени в безпристрастно синьо, а подножията – в горско зелено. Хълмчетата равномерно се движеха, преливаха се, разплискваха води, шумоляха. Пред отсрещния бряг гъмжеше от разноцветни точки – така изглеждаше реката в далечината.

Слънцето посипа вълните с перли. Между двата бряга искреше пътека от ярки проблясъци. Светлинките подскачаха, записани в играта си.

Синът на Христо достигна брега. Махна към баща си, а после към понтона. Братовчеда дотича и двамата понесоха дълга, сива риба към кухнята на заведението. Рожбата на Аристотел все избързваше напред, отваряше вратите с рязко движение на лакътя, даваше кратки наставления. Във всичко изпробваше силите си. Очите му шареха, все търсеха нещо. В един момент обаче прекали и стана работохолик.

Той отиде да прибере лодката си, оставена на скалите. Вълните бавно прииждаха към каменистия бряг, носейки свеж, сладникав аромат на водорасли.

Работливото момче изми лицето си с шепа вода от реката. Леката хладина съживи кожата му. Вълните внушаваха спокойствие със своя странен звук. Водата край понтона бе като от сатен. Момчето издърпа лодката и се запъти натам.

Братовчед му беше останал насаме със сома. Сега щеше да реши проблема с приказливата жена. Изведнъж животното подскочи и падна на земята. Братовчед се стъписа. Сомът страдаше като човек без въздух. Младият келнер си помисли: “С радост ще го пусна във водата отново, но нали ще ядосам Радостин, а и от клиентите ще се отървем, страх ме е.” Сомът спря да се движи. Братовчед се почувства гузен и се ядоса. Изведнъж осъзна как комплексите му погубиха живот. Вярно на сом, но живот.

Работягата слезе.

- Как е, Вале? – усмихна се той.

- Хващай сома и да го връщаме в реката! – каза Валентин.

- Побърка ли се бе! Пари ще изкараме от него.

- Не ми пука за парите! Животното умира!..

Някаква жена щяла да ми вика, ще изгубим малко пари и няма да се напием тази вечер... Това ли те притеснява?!.. Виж го! Погледни сома!.. Страда животното. Движило се е, живяло е и сега е в тигана... Така ли?!

- Виж какво, Валентине... – разяри се Радостин – скъсвам се от бачкане тука, не се спирам!... Ти само ми губиш времето, пречкаш се. Какво искаш ти, бе?! Да те изгоня ли?!

- Работи, но не убивай! – кресна Валентин.

Радостин се намуси и очите му престанаха да играят. Той тръшна вратата след себе си.

На скалите гаснеше рибарският огън. Въглени тлееха в силно оранжево, пръснати сред нощно синя пепел. Двама мъже изхвърлиха от понтона нещо подвижно. Аристотел с усмихна от ръба на дигата.

Ани Василева – VII “А”

НАЙ-ВЕРНИЯТ ПРИЯТЕЛ

Всеки петък ходех на село. Там прекарвах и лятото. Берях цветя, скитах покрай реката и се надвиквах с ехото. Най-верният ми приятел беше Мечо, кучето на баба Стояна.

Бях много малка, когато го видях на улицата. То приличаше на огромна шарена топка. Кой знае защо, тръгнах към него. Мама ме видя, като го дърпам за козината и започна да крещи. От този момент станавме приятели. То сякаш знаеше кога ще дойда отново и когато слизах от автобуса, беше там. На същото място го оставях, и когато тръгвах към града.

По цял ден бяхме заедно. Надбягвахме се с водите на буйния Лом, криехме се из храсталаците, понякога пеехме. Аз се надпяхах със славеите, а Мечо виеше протяжно. Нощем в гората се чуваха ударите на рога. Елените се биеха за правото да водят стадото.

Осъзнах, че Мечо е моят най-добър приятел през един летен ден. Тогава той спаси живота ми. Веднъж, когато минавах над реката по ствола на едно полегнало дърво, за да премина на другия бряг, се подхлъзнах и паднах във водата. Уж беше плитко, но бързата вода ме понесе. Мечо се хвърли в реката, а аз се хванах за козината му и така излязох на брега. Друг път се хвърляше срещу змиите, припичащи се по скалите и ме спасяваше от нова беда.

На село аз усещам моите корени. Те са живи. Те са тук. Сякаш големият смок още живее сред дъхавия бъз. Долината ухае на билки.

Но Мечо вече го няма. Зли хора го отровиха. Отровиха душата ми. Обраха ме жестоко. Когато вървя самотна по брега на реката, аз винаги си спомням за шарената топка, която ме посрещаше с дружески лай. Спомням си – гаснеше денят, гаснеха и очите на верния ми приятел.

Най-хубавото у човека е, че може да се привързва и обича.

Аз се научих да обичам от Мечо.

Олга Минева – IX “В”

ДЪЖДОГЕРНИЯ

Забелязали ли сте, че когато вали дъжд, в небето се появява цветно сияние? Разбира се, че сте го забелязали, ние хората го наричаме дъга. Сега се заемам с трудната задача да ви разкажа откъде произлиза.

Не, не си мислете, че ще разказвам урок по природознание!

Там, горе на небето, има една страна. Наричат я Дъждогерния. Обградена е от стена, съставена от милиарди диаманти. На портите пазят двама стражи, които вие добре познавате. Първо Слънчо, а после Лунчо.

Всеки път, когато на земята вали, стражите отварят портите и жителите на Дъждогерния изскачат навън.

Държавата е обитавана от малки цветни човечета, наречени ТОЧИЦИ.

Както казах, когато вали, ТОЧИЦИТЕ излизат навън и започват да се подреждат в един ред, наречен “възрастов ред”.

В Дъждогерния в зависимост от възрастта, точиците са в различен цвят.

Ето как става дъгата – всички точици се подреждат по цветове.

Един ден, когато на земята валеше дъжд, стражите забравиха да отворят портите. Точиците толкова напиха, че разбиха диамантената стена и излязоха. Те се подредиха във възрастов ред, който там наричаха “силма ред”. В същия момент, някой от тях извика:

– Защо разрушихте стената?

Това беше цар Хелор.

Всъщност в Дъждогерния всички бяха равни. Хелор беше вълшебник, който помагаше на всички точици, а в страната беше на почит. Той продължи:

- Разочарован съм от вас! За наказание, отсега на-татък, без разрешението на Слънчо и Лунчо, никой няма да излиза. Сега отивайте да оправите стената.

От този ден нататък всички бяха тъжни.

Хелор не можа да издържи и след дълго размишляване, извика всички точици в центъра на Дъждогерния.

- Слушайте, мили точици! – започна той – Вече половин година не издържам да гледам мрачните ви лица. От днес можете да излизате извън страната, когато си поискате.

В този миг всички точици излязоха в околността.

Точно в този момент, на земята всички живи същества зяпаха от удивление. Небето се бе покрило с малки светли петна. Това бяха точиците.

Хората ги кръстиха **звезди**.

СЕЗОНЪТ

Беше тъмно. Много тъмно. И все пак някакви незабележими и нищожни струйки светлина опитваха да намерят път през тъмнината и да просъществуват в истински лъчи. Но колкото и да опитваха, не се получаваха – тъмнината ги засмукваше и поглъщаше, те се бореха за оцеляване... и така ... до края.

Той беше сам и размишляваше. Колкото повече се опитваше да си спомни кой е и откъде идва, толкова повече го болеше главата и изпитваше непреодолимата нужда да вика, да крещи... колкото му издържат силите. В съзнанието му изплуваше само едно огромно черно петно, което се разширяваше и разширяваше, докато не остане нищо – дори само един грях, едно сърце или една душа – дори само един, единствен живот.

Погледна ръката си. Вените бяха ужасяващо изпъкнали, а кожата бе някак неприятно... суха. Ноктите изглеждаха някак грозно дълги, а на единия пръст имаше нещо. Да, имаше нещо, но какво бе то? А, да, нейният пръстен. Винаги е знаел, че тя ще му го остави. Винаги.

Отново чу онзи шум. Сякаш идваше от дълбините на душата му. Насили се да си спомни кой. И изведнъж разбра. Разбра, че никога не е знаел. И не знаеше, защото така му бе отредено. Така бе повелил Той.

Шумът се засили. Изведнъж в главата му писна пронизващ звук. Чу в ушите с глас, глас на безнадеждност и отчаяние. Той я бе изгубил завинаги. Тя нямаше да се върне при него. Никога. Това той знаеше от векове – вековете, които бе заключен в

затвора на съзнанието си, вековете, през които той минаваше, без нито веднъж да се обърне назад.

Той знаеше, че се е събудил за новия сезон. Но какво от това? Нали тя нямаше да го види. Но дори и да искаше, пак нямаше да може. Защото щеше да ѝ бъде труд-но, много трудно, да разкопае цялата тази пръст, която бе върху него. А и ковчегът не бе никак лек.

Шумът се усили още повече. Останалите също се събуждаха за сезона. И той отново си го помисли. Да, отново, над което се замисляше всеки път, щом съзнанието му се разбудеше. Онова, което будеше страх у всички.

Наистина, не беше лесно да си мъртъв – никак даже.

Йоланда Християнова – VIII “В”

ЗАЩОТО

Две очи, чиято светлина не свети за мен. Две ръце, на които топлината не беше за мен. Едно сърце, което никога не можах да спечеля. Едно момче, което винаги ще търся, но няма да намеря.

Защото има удари, които понасяме, има болка, която търпим. Има спомени, които отнасяме в нощите, когато не можем да спим.

Защото има много престъпления: малки и големи, но най-голямото от тях е да убиеш вярата в любовта. Защото има обич, която намираме, но не можем да споделим.

Ти винаги ще бъдеш с мен, защото в сърцето си ще гравирам твоето име и там никой не може да го заличи.

Защото ти беше моят живот, макар че не го разбра.

МЕЧТА

Кирил. Да, точно така се казваше. Кирил беше едно тринадесетгодишно дете. Живееше при баща си, защото майка му беше починала или по-точно убита. Не се знаеше кой точно е стрелял по нея, но хората предполагаха и виняха за това мъжа ѝ, тъй като той беше бивш военен и единствен от селото, който можеше да се сдобие с оръжие. Та, както казах, Кирил живееше при баща си. А той беше пенсиониран военен, алкохолик, с изключително нестабилни нерви. Често му се случваше да бие сина си за щяло и нещяло. Беше безработен. Пенсията, която получаваше, му стигаше едва за една трета от алкохола, който изпиваше. Необходимите пари ги изкарваше Кирил. Разбира се, това ставаше с много труд. Момчето беше известно на цялото село като “детето роб” и всеки го викаше да му върши черната работа, за което почти нищо не получаваше. Беше му забранено да излиза при другарчетата си. Всяко негово напускане на дома трябваше да бъде съпроводено с пари при завръщането.

Кирил обаче не беше дете без мечти. Най-голямата от тях беше да напусне за малко родното си село и да разгледа света. Затова той тайно събираше пари и вече беше събрал една златна и няколко сребърни монети, с които възнамеряваше да си купи храна, за да може да тръгне на път.

Злощастие обаче го застигна. Баща му една вечер, силно пиян и загубил напълно акъла си, реши да разгледа таванската стаичка на сина си, за да намери нещо, което може да се размени за алкохол. За жалост попадна точно

на скромните спестявания на детето си. Целият почервения от гняв,откачи напълно, отиде при Кирил и го наби така жестоко, че много време след това той лекуваше раните си и плачеше.

Не щеш ли скоро дойде датата, на която беше убита майка му. Той се сети за това, спомни си също така и хубавите моменти, прекарани с нея и мъките, прекарани по-късно с баща му. Кирил отиде в стаята на баща си, за да намери снимката на майка си, както правеше всяка година по това време. Той отвори едно чекмедже и за ужас видя снимката на майка си на парчета. Баща му я беше нахъсал след поредната пиянска вечер. До нея стоеше револвер тип “двоен”. Наричаха го така, защото по-бираше два куршума наведнъж. Единият обаче липсваше. Веднага в главата на Кирил изплуваха спомени от онази ужасна нощ, в която крясъци и писъци се чуваха от стаята на родителите му, а по-късно и тътен от огнестрелно оръжие. Това пръсна сърцето му на парчета. Той лапна дулото и натисна спусъка. Чу се тътен, като онзи в онази нощ. Птичките,накацали върху къщата, в миг излетяха. Момчето се просна на земята в локва кръв.

На погребението не дойде почти никой, дори и бащата на детето. Около ковчега се бяха наредили няколко добри съселяни. В края на опелото един от тях каза тихо:”Боже, колко мъка има по този свят, Боже!”

ПЪТЯТ НА ЕДНО ЦВЕТЕ

Чувстваше се объркана и разстроена. През нея непрекъснато минаваха картини, звуци оттекваха в главата ѝ. Мозъкът ѝ работеше по някаква чужда програма. Хиляди силни усещания я тревожеха.

В началото тя не забелязваше това, но щом започна да твори, започна и да гледа в себе си. Тогава тя видя хаоса там: разни погрешни схващания, хиляди страхове... Тя жадуваше пречистване. Нуждаеше се от място, където няма разстройващи картини и звуци.

Бистрият въздух охлажда при вдишване. Долавя се аромат на влажна дървесина. На завоя, край пътя има борова гора. Между дърветата - хълмчета пръст. Мокри, жълтеникави треви се преплитат върху тях. Из тревите се къдрят голи храсти. Бледи, белезникави стъбла премрежват светлия фон на небосвода. Правите борове се извисяват над телеграфните жици към чистото небе. От високите части на стъблата плавно излизат клоните, покрити със зелени снопчета бодлички.

Водни капки плясват разностранно в бляскавия сняг край пътя. Вятърът зашумява откъм хълмовете, достига боровата гора, лъхва с тръпчив мирис на живот. Накланят се бодличките, раздвижват се храстите, сетне отново утихва.

Пътят се извива покрай гората и се изкачва на хълма. Там е хижата. Радина е вътре. Тя вади свещника от багажа си и започва да го наблюдава. Момичето прави свещници. Този тя чувства най-сполучлив.

В големия град ѝ беше трудно да твори. Нещо там мърсеше прозореца към душата ѝ. Тя не разбираше чувствата си, забравяше, че има разум. Радина се бореше, анализирайки себе си, но се объркваше... Накрая отказа всички поръчки, каза на майка си, че отива на курорт, заключи апартамента и дойде тук.

Тук ѝ е по-лесно. Светът около нея не я разстройва, но пак не може да твори. Даже идеалният свещник не ѝ се струва вече идеален... Напротив! Матовият му цвят напомня на Радина тежко усещане в главата: преумора, убийствена амбиция.

Тя поглежда към небето навън. Свещникът е тежък, твърд, мрачен, а то - детски синьо, непостижимо.

Радина излиза. Не взима нищо. Слиза до боровата гора и поглежда към хълмовете, покрити от голи дървета - плетеница, изваяна от плътен дим. Радина тръгва нататък замислена. Достига една гора, но не влиза в нея. По снега има пръснати клечки. Тя започва да ги събира, просто така. Вятърът се заиграва с косата ѝ, слънчеви лъчи гаят млечната ѝ кожа. Момичето прави фигурки от клечките върху снега. Унася се в играта си, съсредоточава се. За миг вдига поглед и забелязва, че дърветата на фона на небето приличат на клечките на фона на снега. Те също като клоните се прегъват, оплитат се, сякаш търсят нещо и винаги го намират. Клоните винаги намират светлината.

Радина за първи път от дълго време почувства лекота в сърцето си.

Клечките върху снега малко наподобяват свещник.

В ТЪМНОТО

Що за същество си ти? Познавам те от времето на моето зачатие - почти съм убедена, а ти вече дълги години ме изненадваш като новооткрита вселена.

Тази вечер ме посрещна на гарата, а ти никога не беше го правил, и студът, който вледеняваше дъха ми, избяга и се скри, победен от усмивката ти... И докато ми се караше едва ли не сериозно на моята безмерна телефонна смелост, аз смътно долавях аромат на любов. И пътят не ми се стори дълъг. Страхувахме се от кучетата в тази местност вън от града и се смеехме, опитвахме хиляди ключове за десетки ключалки, намерихме в този забравен от Бога час тлъстата ти, нагла, но красива котка... и се смеехме. И когато запали сред рой безплодни опити стария пън в бронзовата печка - омайница, аз, обезсилена от усещане за любов, седнах на ръба на стола. И времето спря.

Навън вятърът заплашваше да разруши безкрайно подредената хармония. А ние слушахме тихо радио и аз се страхувах от тъмното, защото то бе безкрайно и поглъщащо. И хора нямаше. Дори и кучета. Бяхме единствените останали на тази земя, преживели бурите. Печ-ката тихо похлопваше, водата в тенджерата отдавна завираше, миришеше на вкусен домашен уют, и Бога ми, само ти ми го беше създал! И аз никога, наистина никога не бях предполагала, че така безстрашно можеш да се грижиш за мен!

Тогава токът угасна. “Също като в приказките” – каза ти, също като в приказките, си помислих аз. Но аз се

страхувах, когато стъклата трепереха от студ, а вятърът виеше като мощен автомобил. И все скачах стресната, че може би някой би посегнал на спрялото време.

Опитвахме от виното, а ти ми говореше дори за казармата - тема-табу за една жена, но може би не и за твоята. И аз се смеех. И мислех за любов. И тогава, когато бавно започнах да свалям от себе си дрехите, а на тавана играеха огнени самодиви, си мислех за любов. Дали ще успея да бъда достатъчно жена за теб? Хладните чаршафи ме погълнаха като листчетата на лале - защо пък лале, чудех се, а ти допушваше цигара и ме гледаше на светлината на газена лампа, забравила годините си. През десет секунди фитилът изгасваше и беше като лента от онези прожекционни апарати:

Ти ставаш бавно, събличайки топката риза с цвят на кръв, аз, покосена от огън, потръпвам. Тъмнина. Сваляш дънките с небрежно-притеснителен жест, загасяш цигарата и издишаш, а аз едва намирам достатъчно нажежен въздух и вдишвам агонизираща. Тъмнина и погалваш бедрото ми. Лягаш до мен - светлото лизва леко силното ти голо тяло и аз олеквам под твоята тежест. Тъмнина. И става странно чудо. Сприятеляваме се с тъмното. Сигурна се чувствам. Опитвам се дори да мисля, обезумяла от предоргазменост, но откривам единствената логика на света - ти да си с мен като точната липсваща част от цялото.

И токът ни изпръсква, дошъл внезапно неканен, и Джипси Кингс изкрещават в тишината това, което исках всъщност да ти кажа. Че вече няма да мога без теб. Цяла нощ ти ме плетеше като дантела с нежно-силните си пръсти и губех устните си в твоите. Не можех да говоря. Стенех безпомощна, умиращо-раждаща се от страст.

И после онова навън вече не беше лампата, а едно слънце, изгряло точно в седем и двадесет, както прозвуча в ефир. И като в тъмно-светлия отрязък аз заспивах и се събуждах. Ти пак омагьоса печката, поднесе ми кафе в леглото - аз вече мислех, че никога няма да ми се случи! Оказах се на снощния хал и плачех за любов. И ти ми я даде.

Когато после заключвахме зад себе си вратите, денят беше дори топъл, да не му се надяваш. Беше бяло и ледено-красиво. Миришеше на отиваща си зима. С усмивки, разчекнали устата ни, бързахме. Вече не се боях да гледам в очи тъмното.

1996 г.

ECETA

Боряна Христова, VIII б клас

ЧОВЕКЪТ ПРЕДИ ВСИЧКО

Човекът преди всичко! Какво всъщност означава това? Човек, човешко, човешина или: хора, маса, тълпа. Как човекът се съотнася спрямо тълпата? Кога се слива с нея? И кога се отличава от нея? Не е ли това игра на думи? Човек – тълпа. Да се постави отделният човек преди тълпата, да се отдели личността от масата, защото всеки е уникален, нали?!
Уникалният човек

Творецът.

Борецът.

Справедливият.

Достойният.

Той е преди всичко!

Преди времето,

пред тълпата!

Водачът.

Този, който моделира

идеите, носещи благото

...Защото, когато човек се слее с тълпата, загубва своята идентичност, човек е, но не е личност!
И пак сред другите, и все тъй сам е човекът...роден да живее в самота...

Понякога самотата поражда особено желание за бягство от лицемерието, от празното любопитство, от фалшивите приятелства...

Защо човек свързва понятието тълпа с безличието? Може би, защото се стреми към истината, към топлината, към душата, която душа разбират.

И аз “на своя ред” трябва да избирам – дали да стана част от другите, или да избягам, за да не се слея с тях. Искам да остана сама със себе си. Никой не е в със-тояние да ме разбере. Сама съм, самотна съм, но от никого не се нуждая. В душата ми цари хаос, в мислите също.

А сърцето... отново е ранено. Като че ли някой е забил хиляди стрели в него...

Тъмно е, но сама ще се справя. Аз трябва да се измъкна преди да съм станала като тях, трябва да продължа да бъда човек, а не просто част от тълпата. Не са ми нужни хора, които да се суетят около мене с болните си амбиции и празни химери, които дори не са техни, а са копирани от други, защото “звучат” добре, защото са модни...

Спасението ми се крие в мрака и уединението. Съзнанието ми се лута в тъмни лабиринти без изход... Затварям очи... Искам да извикам за помощ, но никой не се интересува истински от мене, никой... А как копнее душата за споделимост!

Странни фигури. Преследват ме, дразнят ме, смеят се, плашат ме! Това са хора, които мислят само за себе си, ами аз? За тях съм просто една сянка – смешна, жалка. Те ми причиняват болка! Моля ги да си тръгнат, но остават... Искат да ме подлудят, мразят ме, защото не съм като тях, защото не желая да съм като тях!

Хора, лишени от съчувствие и човечност. Ако бъда като тях, ще се чувствам още по-зле. Затова ще продължа да бягам, да търся изход от лабиринтите на тъгата.

Вървя през гъста гора, обгърната в мъгла, тихо е... Дърветата се превръщат във фигури на хора, които ме дебнат – черни, високи, зловещи. Страх ме е! Защо трябва да съм сама, за да съм щастлива?! Но нали истинското щастие се постига само сред приятели? Приятели? Какво ли значеше това? Може би личности,

които могат да превърнат всеки човешки миг във вдъхновение и топлина. Но сред тълпата аз не намирам такива хора, няма ги! И въпреки това аз ще бъда силна, за да намеря изход. Трябва! Дали така не откривам спасение за душата си, или това е поредният мираж? Трябвало е не да бягам, а да се изправя срещу страховете си, защото бягството не е спасение, нито е решение.

Изходът никога не е в бягството, а в смелостта и желанието да се преодоляват болката, ужасът, самотата.

И ето: Сега Съм Силна, В Моя Свят Тълпата Не Съществува. Ще продължа да бъда личност, водена от неутолима жажда за щастие. Така човекът ще е преди всичко. Човешкото ще е преди всичко.

Личността ще е преди всичко

и преди всички!

Аз мога да бъда Човекът

преди всичко.

Аз

Искам

да бъда

Човекът

Преди

Всичко!

Моника Димитрова, VIII б клас

О, ЕМИГРАНТЕ!

Красива е, нали? Как за какво говоря! За България! Не усещаш ли летния полъх на ветреца, който сякаш ти казва: “Спри, огледай се, погледни се какъв си щастливец”? Защо ли? Затова, че си българин и живееш в България? Малко са страните, които могат да с похвалят с такава интересна, забележителна, ослепителна и загадъчна природа и с хиляда и триста годишна история, макар и доста измъчена. Сещаш ли се за такава страна? Давай, кажи я, защото аз не! Помисли! Няма ли да ти липсва този типичен български смях, глуповатите викове и крясъци между съседи? Вслушай се, не усещаш ли? Та това е част от чара на България. Като толкова искаш да видим как са другите страни – например погледни Македония. Всеки ден живеят на прага на гражданска война, затова че не могат да живеят наедно албанци и сърби, мюсюлмани и християни. Това виждал си го някъде тук? Турци, роми, българи – вероизповедания всякакви, но никой не пречи на другия. Всеки уважава всеки. Мюсюлмани предпочитат християнски празници и обратно. Не ми изглеждаш още много убеден в неповторимостта на нашата страна, нищо, аз продължавам. Искам да те питам ти знаеш ли си историята? Познаваш ли я добре? Знаеш ли, че допреди по-малко от век все още са се водили войни за благоустройството на България! Всеки мъж е влизал в битка с една единствена цел – да спомогне изграждането на една стабилна, независима държава, а ти какво? Рушиш постигнатата мечта, вие всички я рушите! Не, не! Не ми се оправдавай, че тук няма бъдеще! И за българите на Шипка е нямало, когато са свършили мунициите, но са си го намерили! Така и ти,

намери тук своето бъдеще, остани, съхрани българското!

Гайда звучи, слънце пече, носи се аромат на рози, един български си отива...чакай, къде тръгна бе? Нима те лъгах досега?

Олга Минева – IX “В”

ЛЮБОВ – МАГИЧЕСКА РЕАЛНОСТ

Поредната сива, понеделнична утрин. Поредната рутинна седмица без нищо запомнящо се в нея. Вървя по тротоара и се разминавам с хора с празни погледи, вперени в земята. Изведнъж виждам момче и момиче. Те са различни, очите им блестят, усмивки греят на лицата им. Те не са част от сивия студен ден. Те имат собствена магическа реалност – Любовта.

Не това чувство е част от нас, а ние сме част от неговата магия, с която светът изглежда различен! Влюбените винаги намират сили да се усмихнат, гледат към света с розови очила и са мотивирани да свършат всяка една задача!

Хиляди учени се опитват да разгадаят начина, по който се отразява любовта на хората. Едни го обясняват с хормони, имената, на които са дълги по няколко метра, но истината е, че това чувство може само да се изпитва. За влюбения, всяка тревичка, дръвче или облаче са повод да се усмихне. Ето защо изглежда, сякаш живее в друга реалност, на фона на намръщените и вглъбени в ежедневието си обикновени хора.

Магическият свят, който се изгражда около влюбените, ги кара да гледат на всичко с розови очила. Понякога това е причина да бъдат пренебрегнати важни проблеми. Розовата заслепеност – единственият голям недостатък на любовта. Когато си влюбен, се научаваш да живееш в два паралелни свята: онзи с любимия и ежедневието – не го ли направиш, все някога ще съжаляваш. Това съветват в дебелите книги, но влюбените рядко го чуват.

Любовта е една наистина магическа реалност! Ето ме мен – с мъчение започвам седмицата, заспивам и се събуждам по задължение. А ето ги тези двамата, с блеснали погледи – за тях всяка секунда е уникална, вечер си лягат с мисълта за любимия, а сутрин посрещат новия ден с усмивка. Завиждам им!

Любовта е като влакчетата в лунапарка – за да изживееш тръпката, трябва да имаш смелост да се качиш, но уплашиш ли се веднъж, дълго време ти трябва, докато събереш отново кураж.

Не знам вярно ли е това, че по света броди по една половинка за всеки от нас. Знаем само, че искаме и аз да отида в онази магическа реалност!

Отминавам двамата влюбени и продължавам напред. Може би съвсем скоро и моят поглед ще блесне така!

БЕЗ...

Понякога се чувствам толкова... безлична – напоследък все по-често. Сякаш нямам собствени черти, душевност. Сякаш съм без мнение в безкрайното поле на сили да се боря, за да върна онзи, моя си образ, отново... Нямам смелост!

А може би дори не се опитвам! Не знам коя съм, къде съм, с кого съм... не ме и интересува. Знам, само че не искам да съм “миналото”... че трябва да избягам от “стария” образ. Да бягам, докато стигна гората, докато падна на земята от умора и се скрия в нападлите есенни листа. Като се слея с тях, миналото няма да ме открие. Няма да успее да проникне през хилядите листа – души, които ще се препречват пътя му до душата ми.

Правя го без угризения, без да се замислям – сякаш по инстинкт. Без индивидуалност... по инстинкт, без мнение... по инстинкт, без лице... по инстинкт ...

Това нормално ли е? Нали не съм луда, нали не съм сама, кажете ми!.. Защо ли питам? Разбира се, че е нормално. Ами хилядите хора, които срещам всеки ден? Ами лицата, вървящи срещу мен по улицата?.. Всички са маски! Няма нищо истинско, спонтанно... фалшивите лица, репетиран с часове наред образи и роли са “погълнали” всяка индивидуалност.

Вие избирате... щом искате, нека бъде така! Нека живеем в лъжа! Нека се мамим по най-подлия и нагъл начин... ежедневно. Какво пък толкова? Това също е начин на живот, макар и до голяма степен непълноценен... но все пак е ЖИВОТ! А какво би станало, ако ни лишат от него?

Бих искала да имам един определен вид маска. Не знам... трябва да си я направя по поръчка... или не -

маските си идват сами, сами се “залепват” за лицата ни... сами ни погубват.. не е нужно да ги търсим. Но, тази е специална и... няма да я получа лесно, сигурна съм! Моята маска - мечта е много проста на външен вид – едно обикновено домино, по възможност черно. Но всъщност то ще ми дава способността да откривам измамниците и подмазвачите изпод разтегнатите във фалшива, престорена усмивка маски. Позволява ми да поглеждам лицата им под друг ъгъл... О, не лица, а маски, фалшиви образи... и да ги разобличавам. Да ги посоча с пръст, да ги погледна в “истинските” им очи и да ги попитам открито защо... защо сами избират да са безлични? Защо ме принуждават и аз да съм такава?

Но как ще ги откроя, след като всички сме без самоличност, без тела, без лица, без очи, без очи, без...

Александър Райчев, VI а клас

Боряна Христова, VIII б клас

ЧУВАЛ ЛИ СИ НЯКОГА ВЕСЕЛ ДЪЖД?

Чувал ли си някога весел дъжд? Да те плиска радостно в лицето, да клоkochи вълнуващо и щастливо на потоци по улиците? Аз не съм... Сега вали. Знаеш ли - не съм тъжна. Не знам какво е, някакъв копнеж. Желание за нещо или някого. Очакване и самота. А най-вече съзнанието, че нищо няма да се случи, никой няма да дойде. Само дъждът, а той дойде неочаквано, неусетно. Дори не го чух, заслушана в радиото, замечтана. И благодарих на небето, че донесе този гъст нощен облак. Толкова хлад и свежест от тези дребни водни капчици. А вода има в кухнята, завърташ кранчето и готово... В банята също. Но те не вълнуват, а дъждът сякаш ме изпълва цяла, прониква вътре в мен и като балсам успокоява. Измива натрупаната мръсотия и за жалост, оставя празноти и дупки по изчистените улици на моята душа. А след него те още повече са се разраснали и чакат. Кой ще се заинтересува от тях, щом аз вървя, не пропускам нито една, а стъпването в тях боли, ужасно боли. Сладка болка! Да се правя, че ги няма, да ги заобикалям, докато не остане място, по което да стъпвам, което да не е издълбано...?

Ще чакам... един весел дъжд!

КОГАТО СЪМ САМА

Хей, ти дух ли си? Досега не съм виждала такива! Кой си ти? О, ти се казваш Самота. А нали ходиш само при самотни хора?

Защо си дошъл при мен?! Аз не съм самотна. Точно обратното. Щастлива съм и без истински приятели. То май така е най-добре. Смея се повече, по малко ме нараняват приятелски изневери. По-щастлива съм и без лъжливи клетви.

Не ми повярва, нали? Не успях да те заблудя. Е, добре, слушай тогава!

Имам много приятели, но никой от тях не ми е истински. Не обичам да ходя на дискотека, но затова пък мога с часове да слушам симфониите на Бетовен или да стоя в картинна галерия.

Да, правилно го каза. Аз си правя така, че да съм сама, но така ми харесва. Така ми е по-приятно. Не вярвам някой да ме пожелае за приятел, макар че аз мога да бъда истинска и предана.

Хей, ама ти защо се разплака? О, искаш да станем приятели?! Колко хубаво ще бъде! Обещавам да бъда най-добрата ти приятелка.

Само че клепачите ми натежават и аз се унасям...

ПРЕД ЧЕРНАТА ДЪСКА

Спомням си ясно първия ми учебен ден. Очаквах го с голямо нетърпение, препирах майка ми колкото се може по-бързо да ме запише в някое от кварталните училища, броях дните до началото и все карах брат си да ми разказва всичко, свързано с предстоящите ми там мигове, прелиствах учебниците и тъй като баба ми вече ме беше “просветила”, успяхах да се потопя в магическия свят на книгата.

И така настъпи дългоочакваният ден. Всички роднини, познати, съседи ми пожелаха успех, казаха ми, че вярват в мен, а аз все бързах и бързах, горях от нетърпение. Най-накрая потеглихме, брат ми ме държеше за ръка и въпреки че не изпитвах страх, така се чувствах по-сигурна. По-късно разбрах, че именно тази братска ръка ще ми бъде най-голямата опора занаят, макар и именно често да влизах в “конфликти” с нея. Така уж краткият път ми се струваше толкова дълъг... Случи се и нещо, което така или иначе направи този миг още по-запомнящ се, забравим. Сред тълпата от запътили се към “просвещение” деца и родители се появи една възрастна циганка, откъсна роза от близкия храст и ми я подари. Също така говори нещо на майка ми, но аз за жалост не помня и частица от думите ѝ. Сещам се, че след това розата дълго стоя да краси дома ни, а след като изсъхна, майка ми се погрижи да я прибере и запази. Иначе тържеството в училище също беше голяма тръпка, толкова много хора, шум, от време на време детски плач на някое тъжно, изгубило свободата си дете... По-късно обаче се оказа, че училището поставя началото на пътя към истинската свобода. Пред черната, мрачна на пръв поглед дъска, аз преоткривах нов за мен свят, попивах всичко, но както обикновено

става, нищо от тогавашните уроци не помня сега. За учители, съученици и приятели съм безкомпромисна. Имена, характери, смешни, тъжни случки. Тогава не се страхувах да опозная дори и тези, които не ми бяха особено симпатични. Дали защото бяхме малки, но сякаш бяхме по-единни, не съществуваха вражди. когато правел диктовка, учителката му се скарала, че пише на нотен лист, пеел хубаво, но чак толкова... А той, горкият, се просълзил и прошепнал на ухото ѝ, че просто няма пари за тетрадка. Макар че не бях свидетел, често се сещам за това, за множество други случки, потъвам в спомени и се чудя възможно ли е всичко това. Сега мисля, че същото това момче ще завърши музикалното училище, несъмнено го очаква добро бъдеще, ако успее да се реализира, да покаже на какво е способен... Много неща преживях преди и след този първи учебен ден и сега, когато разглеждам потъналите в прах албуми, разбирам защо като малка уж без причина избухвах в плач. Скривах се под бюрото на брат си или под леглото, за да не натъжавам майка си, която наистина не можеше да разбере в какво беше сгрешила. Там, в тъмното, една след друга изникваха картини в съзнанието ми: стари, пожълтели снимки, разхвърляни по пода, масата с четирите стола и всички ние. И още тогава, преди да се случат много неща, аз си мислех за момента, в който няма да сме заедно, ще поемем по различни пътища... Когато минавах покрай розовия храст, махах по някой друг, изхвърлен от забързаните хора, боклук, чаках с нетърпение да цъфне. Мисля, че това се случи веднъж, после изсъхна. Дано поне, корените му да са живи. Всичките неща, които ми-наха през главата ми, успях да ги преодолявам с помощта на училището, отварях книгите и забравях, и се чувствах щастлива... Сега май съм се върнала към началната фаза, преди този първи учебен ден. Обичам да стоя на тъмно, картините, които преди изникваха в съзнанието ми,

сега идват под формата на спомени, събирам се с приятели, но сякаш не съм там, започвам все по-често да разгръщам албумите. Усмивам се, когато виждам снимката на първия си клас, всички засмени, готови за ново начало. Питам се не е ли рано още да се обръщам толкова често към спомените и пак се мъча да избягам, да потъна в магическия свят на книгата. За жалост вече трудно успявам. Намерих друг начин, може би по-добър, потапям се в музиката, където има тръпка, преливаща в чувства и с опитвам да забравя. Макар да обичам тишината, се мъча да избягам от нея, да се откъсна от примката Е, която продължава да се затяга все повече и повече... Все пак съм на 16. Въпреки че не тръгвам с особено желание за училище, осъзнавам, че там се дава началото на много спомени, почти винаги добри, несъмнено интересни, съпроводени с много, много смях, който “кънти” непрестанно в ушите ми, за да напомни, че още е твърде рано да се обгръщам с мрак, тишина. Ясно е, че истинските, стойностните уроци стоят между редовете на скучните учебници, трябва само да ги потърсим, да ги съотнесем към себе си, към собствения си житейски път, за да могат да ни бъдат полезни. Те не биват изричани на глас, но в тях има толкова много любов, толкова плам, светлина, чиито лъчи се оказват нашите пътеводни звезди, че е грешно да ги оставим ненаучени, да не ги допуснем до сърцето си.

Всяко начало е трудно, но без начало няма резултат, а резултатът в никакъв случай не означава край. Ако по-често се решаваме да се отдадем на новото, непознатото, но предварително прочели между редовете уроците, ще бележим успехи. Така черната училищна дъска няма да ни се струва толкова мрачна, страшна, а ще осветява пътя ни напред. Ако покажем на страха, че няма място в живота ни, че не се боим да се изправим срещу него, че ще се борим за осъществяването на мечтите си, а няма да ги

погребваме една след друга в пепелта, че ще им дадем крила да отлетят високо, ще се почувстваме истински свободни, ще се реем в необятността, в безкрайността, ще сме научили най-важните уроци. Как да стане това? Нека не очакваме, че всичко ще бъде чуто, видяно, докоснато, нека го почувстваме, останалото ще си дойде на мястото!

Мариела Георгиева – Х “Г”

ЧОВЕК САМ СЕБЕ СИ ПРАВИ

В днешно време съществува свобода на словото. Тя е гарантирана от закона, следователно ти имаш правото да говориш, каквото си поискаш. За жалост съвсем не е така. Не можеш да се освободиш от остарелия морал и от мнението на другите. По думите на Рене Декарт “Истината е постижима само за ум, свободен от предразсъдъци, а предразсъдък е дори възпитанието”. Още в неговото време хората са проумели, че не са и никога няма да бъдат свободни да избират. Борбата за свобода е вече изместена. Ако живееш в свободна страна, то битката вече не се води на бойното поле, а в главата ти. Борбата е, за да се освободиш от престарялото мислене и разбиране на света. Борбата е за това, съзнанието да се освободи дори от оковите на времето.

Животът е низ от събития, в които привидно сам вземаш решенията, но в действителност те са подтикнати от много и различни случки. Ти си окован в окови, наречени с лъжливото име “свобода”.

Появявайки се на бял свят, ти започваш да съществуваш, да живееш. Доказано е, че психиката ти започва да се развива още от най-ранна възраст. Всичко, което се изгражда у теб, не пада от небето, а

се създава от родителите и роднините ти. Осъден си да приемеш техните разбирания за света. Всеизвестно е, че не можеш да избереш родителите си. Ако можеше, тогава щеше да си свободен да решаващ сам какъв да бъдеш. И след като получиш възпитанието, което най-вероятно и родителите ти са получили, тогава за първи път ти ставаш зависим, ограничен в разбиранията, които си наследил. Мисълта ти не е способна да приеме например други методи на възпитание или пък да се отправи към нови висоти. По-късно идва моментът, в който ставаш възрастен, преминаваш границата на детския живот и несериозността, за да се сблъскаш с нови и нови окови. Хората казват, че тогава сам избираш работата си, приятелите си. А дали наистина е така? Приятелите се налагат просто поради липсата на други. Избираш или тези от училище, или тези от квартала. Средно положение няма, защото дори и да поискаш, не можеш да се изолираш. А училището – малкият град не се откроява с безброй учебни заведения, а родителите ти ще изберат естествено най-близкото. Родителите – да, отново те! Те май живеят твоя живот.

Ще попиташ и за призванието. Ами ако няма такова? Тогава ти остава само да продължиш започнатото от майка ти и баща ти. Тогава вече идва и свободата на словото, на действията. Когато се отделиш от семейството, бързаш да опиташ от всичко и в един момент разбираш, че няма време за губене и че трябва да работиш, за да не умреш от глад. Започваш работа, после друга и друга, в търсене на най-доброто, докато накрая си принуден да останеш на последната – най-неприятната за теб, разбира се. Почва ден след ден все работа. Времето си върви – месец по месец, година след година. Докато накрая разбираш, че си претопен в огромната машина, наречена живот. Съществуването ти е еднотипно, ти самият си станал еднотипен и се виниш защо преди

време не си избрал друго. Какво друго? Изборът ти никога не е бил голям и заради тези лъжци казали, че човек е свободен сам да избере какъв да бъде, ти се обвиняваш до края на живота си за нещастieto и отчаянието ти. И затъваш все повече и повече, докато накрая ще умреш неудовлетворен. И заради какво? Само заради празните приказки на хората?

Ако мислиш, че можеш сам да избереш какъв да бъдеш, направи го! Не се спирай пред хилядите окови! Ти си човекът, който трябва да ги разруши. Но когато те достигне отчаянието, спомни си за думите ми и моля те, не се самозалъгвай повече, че си свободен.

Кирил Иванов – X “Г”

Az sam balgar4e

... след редица реформи в държавата и образованието, България най-после става член на Европейския Съюз...

Nqkade w Bulgariaq 2148 godina...

Да, аз съм българин. От новото време. Те българи от старо време вече май не останаха. А, не! Има няколко в музея, работят като експонати. И едни други работи има в музея. Нещо като сайтове, само че на хартийки. Забравих обаче как се казваха. На английски език беше book. Май книги им викаха. Не съм виждал такива от десетилетия насам. За 24 май? Ами тогава не приеха ли Полша в НАТО? Кирил и Методий ли? А, да! Четох в една енциклопедия за тях. Били хубави хора. За

съжаление много малко си спомням. Те май азбуката са написали. Ама май една друга, не тая латинската. Ама била по-трудна, защото имала 30 букви, не 26. Те май и някакви ученици имаха, нали? Той дядо ми е разказвал за тях. И за един друг – смелият човек с черната жилетка. Как му викаше той? А, Черноризец Храбър! Той бил против нашата азбука. Предпочитал оная другата, славянската. Тя едно време беше наша, ама вече не е. Смениха я. И ходел като ненормален из земите, докато я легализирал и разпространил. Нещо като сектант. Какво са му харесвали толкова по онова време, не знам. Не ме интересува. Старобългарска литература? Да, знам. Тя е от 19 и 20 век. От 9 до 10 ли? Ама то тогава имало ли е букви? На оная сложната азбука? Не, не съм чел. Той тогава е писал и оня човек с жилетката. Българският химн? Ами то едно време е имало, ама сега май няма.

Да, българин съм. Нали ви казах! И много се гордея с това. Не мога да ви опиша колко съм щастлив, когато погледна личната си карта и прочета “Гражданство – българско”.

Кристиян Юлиянов Цеков – VIII “Г”

Да обичаш някой, който не може да бъде твой, е болест, която само смъртта може да излекува!!!

Всичко идва, за да си отиде!!!

Приятелството може да завърши с любов. Любовта с приятелство – рядко!!!

Ако не искаш, когато можеш, няма да можеш, когато искаш!!!

Мъжът е сила, мъжът е мощ, но пред жената не струва нищо!!!

Животът не струва нищо, но и нищо не струва в живота!!!

Стелиан Ангелов, V в клас

АФОРИЗМИ

Бъди себе си – има достатъчно други хора!!!

Огнян Джоричев – преподавател по БЕЛ

Всеки преподавател си мисли, че точно неговата дисциплина е “крайъгълният камък” на науката, а ученикът – че точно без тази дисциплина науката би спечелила повече. В пресечната точка на тези две гледища се ражда и „образцовата“ ни образователна система.

Философията като царица на науките се е сдобила с правото да говори за най-простите неща по най-неразбираем начин.

Историците къртовски изучават историята, от която никой не се учи.

Женените мъже най-често стават философи – другите си остават просто хора.

Изневярата за жената е повод да подчертае своето нещастие, а за мъжа – своето щастие.

Женската логика е като врялата супа – приятно ухае, но не става за консумация.

Между две жени избери по-грозната – поне ти остава радостта от мечтите по другата.

Когато една жена ти казва, че те обича, разбери какво по-точно има предвид.

Има два типа жени – учени и омъжени.

В любовта всеки мъж е готов да умре за любимата, без да подозира, че след време тя на драго сърце ще му помогне в това.

Всяка жена си има своето “невинно” минало. Иначе тя би била просто девойка.

“Всички мъже са еднакви, всички жени – различни!”. Напълно вярно! Злото винаги е многолико.

Всяка жена обичала по свой начин. Интересно защо за любовта има само една дума?!

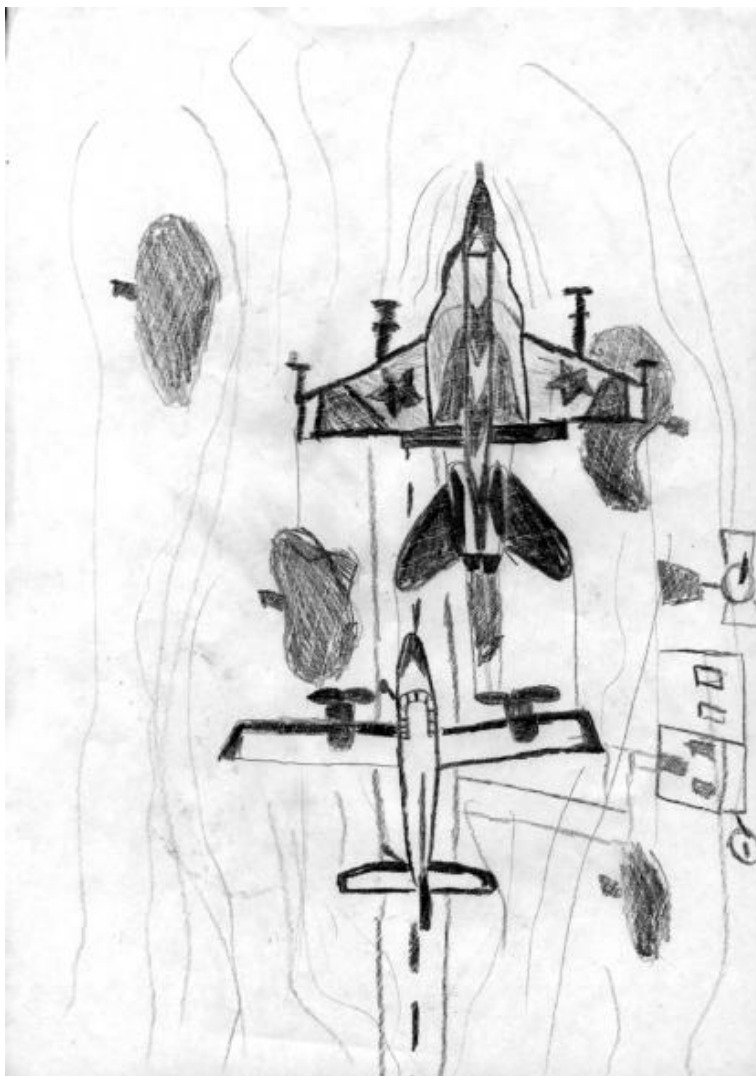
Пътят на красивата жена до брака е аналогичен на пътя на красивата вещ до купувача – толкова ръце се грижат за нея!

Любовта в брака владее територията, намираща се между “пиле”, “коте” и останалата фауна.

Вечната любов никога не превишава времетраенето на една връзка.

Бракът бил основна клетка на обществото. Че в кое едноклетъчно има разум?

Никой не е умрял от семейно щастие!

Александър Райчев, VI клас

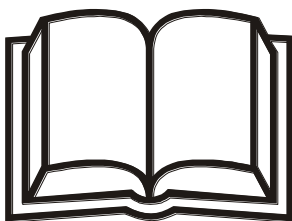
Николай Чакъров – преподавател по история

**БЪЛГАРСКАТА ИСТОРИЯ ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА
УЧЕНИЦИТЕ
/Кратък курс/**

В последните години стана модерно да се правят нови трактовки на историческите събития. Много “светила” в науката издадоха десетки книги, в които поглеждат от друг ъгъл, без идеологически пристрастия, известни и по-малко известни факти от историята. Твърде малко внимание, обаче, се отделя на една друга гледна точка – тази на бъдещите граждани, на учениците, които дават не по-малко интересни коментари на събитията. В следващите редове /запазен е оригиналният правопис/ представяме как изглежда българската история през погледа на учениците. История забавна, любопитна, но и поучителна...

*

ИЗСЛЕДВАНИЯ

Най-старото население по нашите земи били траките. Те, въпреки че имали божествен произход, отглеждали грозде и вино и така търгували с гърците. След това дошли славяните, които били миролюбиви и се занимавали с риболов и с убиване на други горски животни. След техните нападения, обаче, оставали само останки. Но най-напреднали били прабългарите, които имали и златни съкровища. Те били неземеделски народ, но освен животни отглеждали и зърнени храни. Начело им стоял хан Аспарух, за когото още се спори дали е бил законен син на хан Кубрат. Той дошъл с племето си на Дунава. Срещу него се изправил византийският император, който пристигнал с войската си по море, като минал през Пловдив и Видин. В станалата битка, без пушка да гръмне, прабългарите победили. Така хан Аспарух изковал първата българска и славянска държава.

Истинско надмощие България достигнала при хан Крум. Той за отрицателно време присъединил земите на Австрийския хаганат и разширил страната чак до Европа. Това не се харесало на византийския император Никифор I. Той, начело на войска, състояща се от бедняци, въоръжени с прашки и тояги, тръгнал към Плиска, вървейки по брега на Черноморието. Крум приел тези действия като военни и започнал война. Във Върбишкия проход пътят на византийците бил преграден от стена от колове и дървен ров. Дори жените застанали на прохода. В битката императорът загубил не само войната и трона си, но и главата си. Крум направил от нея чаша, като я осребрил и я покрил с диаманти.

Неговият наследник хан Омуртаг управлявал мирно, сключил мирни договори, наредил да нарикуват Мадарския конник и искал всички да го почитат като Бог.

Следващият велик владетел бил княз Борис. След дълъг размисъл той предприел от Византия

вероизповеданието. По този повод в страната пристигнали богослужебни книги и други принадлежности. За начало на покръстването се считат първите 30 години след 863г., тъй като съществуват различия за точната година. В България не всички били съгласни с новата вяра. По изключително кървав начин били избити тези 52-ма боили и техните семейства, които искали да усоят намеренията на Борис. Недоволството на населението продължило и се появили християнски еретици и други малцинства, вярващи в други религии. Малко по-късно българският църковен въпрос се превърнал в ябълката на раздора за двете съперничаещи си църкви – Римската и Византийската. На църковен сбор те условно разделили България на две: западна половина /на Римската църква/ и източна половина /на Византийската църква/. Така се поставило началото на нова ера в българската история.

По същото време братята Кирил и Методи основали славянската азбука. Те още от малки били ученолюбиви към славянския народ. В началото Методи се занимавал с военна професия, а Кирил - с духовна професия. След като създали азбуката, Кирил се отказал от всички облаги на живота, за да тръгне по пътя на царството небесно. След смъртта си той завещал на Методи и учениците им славянската писменост и книжнина. Делото на двамата братя било високо прогресивно и велико, защото те създали славянската азбука в началото на старобългарския период и затова този период бил период на създаване на славянската писменост.

По времето на цар Симеон България достигнала своя “златен” век, който останал последен. Византия, недоволна от действията на българския владетел, преместила центъра на българската търговия от Константинопол в Солун. Симеон започнал война, известна като първата икономическа война в Европа. Тъй като

била неспособна да се справи сама със силната българска войска, Византия повдигнала срещу тях маджарите. Въпреки това и благодарение на наученото в Константинопол, Симеон ги победил всичките. Тогава страната се мисела на три морета: Черно, Каспийско и Средиземно. Управлението на цар Симеон се отразило благоприятно не само на територията на България, но и на културата и на църквата, която се сдобила със своя патриархия. Написали се и много книги, като се използвали славянските букви и тук-там гръцки. Накрая Симеон се сдобил с мечтаната от него титла: василевс-леопард.

В следствие от войните на цар Симеон в България започнала криза, която довела до падането на България от Византия. Но българите продължили борбата за свобода. В Търново Асеневци, начело с братята близнаци Асен и Петър, които били силни българи, застанали на бунт пред всички. Въстанието започнало при осветяването на църквата “Св. Димитър Софийски”, като за целта Асен събрал народа срещу Византия. В църквата Теодор бил покръстен за цар на българите под името Петър. Столица станал град Търново, който представлявал силно укрепнала и практическа твърдина. Византийците първоначално не обърнали внимание на въстанието, но после няколко пъти се опитали да преминат Стара планина без успех по различни причини. Веднъж ромеите се възползвали от падналата мъгла и заедно с император Исак II Ангел принудили Асеневци да напуснат Мизия, като преди това я опустошили цялата. След това, обаче, Асен, Петър и куманите излъгали императора, че идват, той лековерно си тръгнал и те пак възстановили българската държава.

След убийството на братята Асен и Петър български цар станал по-малкият им син Калоян. Византийците смятали, че тъй като той е учил при тях, няма да се обърне срещу тях, но това не било така. Калоян

изгонил унгарците от окупираните им зони и станал управляваща сила на Балканите. Най-голям враг на българите била Латинската империя и започнала война. В битката при Одрин Калоян изпратил срещу кръстоносците подвижна куманска конница и успял да плени император Балдуин, като го взел за пленник.

По времето на цар Иван Асен II започнало златното сечене на сребърни монети. Той управлявал мирно, като често се женел, за да няма войни. Единствено Теодор Комнин го нападнал при Колкотница, но българският цар великодушно го победил и пуснал войниците му да си ходят. След смъртта на царя започнала криза, върхът на която бил Ивайло. Той бил беден селянин свинепас, който се хранел с плодове и диви зеленчуци. Недоволен от нападенията на татарите, Ивайло започнал въстание, което било успешно, и после той сам се назначил за цар.

През XIV в. на полезрението се появили османските турци, които хитро и жестоко превзели България. Те не само забавили и спрели развитието на страната ни, но и я дърпали назад. Българите продължили да се съпротивляват, като се включили в походите на унгарския крал Владислав III, наречен предсмъртно Варненски. През XVI и XVII век се водили много войни между Турция и Австрия, след които избухнали някои въстания. Първото от тях е първо Търновско въстание с главни организатори Тодор Бакалина, Диониси Рали и други, но тези са по-важните. То, както и другите въстания, не успели. В борбите срещу турците активно участвали и хайдутите, но борбата била неравна и затова те победили.

Един монах – Пайсий Хасковски, решил да събуди българите. За да възбуди народа за въстание, написал “История славянскобългарская” на по-прост език, защото нямало много умни хора, и тръгнал да я

разпространява. Но това било трудно, защото малко българи могли да четат и да пишат. Пръв се съгласил да я препише Софрони от Враца, тъй като бил грамотен и бил назначен за главен командир на Врачанската църква. Така започнало Възраждането. Българите се осъзнали и вече се борели за всичко – за свобода, за църква, за книги и за вестници. Между най-известните възрожденци били Любен Каравелов и Христо Ботев – видни български композитори, както и Колю Фичев, който архитектирал и създал моста при река Бяла.

Българите потърсили помощ и от Русия. Нейната армия стигнала до Османската империя, освободила Силистра и до стигнала до Одрин. Тогава българите помолили руската армия да убеди султана да освободи българите. Той отказал и русите се запътили към Русия с част от българите.

Георги Раковски измислил четническата тактика. Затова турците го осъдили и след като отлежал присъдата си, написал поемата “Градски пътник”. Запленени от неговата тактика, Филип Тотю и Панайот Хитов били управители на чети, които турците потушили. След това Васил Левски започнал да организира революционни комитети с главна цел да облекчават българите.

БРЦК с главен директор Любен Каравелов организирал най-голямото въстание срещу турците – Априлското, което избухнало през месец март 1876 г. В него се проявила Хвърчащата чета на Бенковски, която се появявала винаги там, където турците я търсели. Отговорът на султана бил военно настроен и въпреки известни успехи въстанието било удавено от кръв.

Тогава пак се наместила Русия, която обявила война на Османската империя. Руснаците минали на три места река Дунав и се насочили към Цариград, но на връх Шипка опълченците спрели Сюлейман паша,

който бил безумен. Те геройски отбранявали върха с леки къртечници, но патроните свършили. Боят се затегнал, а помощта закъснявала, тъй като на върха GSM-ите нямали по-критие. В последния момент генерал Радецки пристигнал с кораба и спасил всички. Така Русия спечелила. После бил подписан Санстефановския договор, който възкръснал България.

Великите сили не харесали нова България и в Берлин пак я разделили. Въпреки това в Търново българите избрали Търновската конституция и назначили за княз Фердинант Саксбурготски. Срещу разделението първи се възбунтували българите от Княжеството и на север от Стара планина – в Източна Румелия, които в нощта на 7 срещу 6 септември 1885г. се съединили. След като не могли да попречат, австрийците насъскали сръбския крал срещу българите. За защита на Съединението се организираща Сръбско-българската война, в която воювали България и Турция. Младата, на детска възраст, българска армия подгонила сръбската и спасила Съединението.

Продължил разцветът на България, който особено се засилил при управлението на Стефан Стамболов и неговото правителство, като те съставяли закони и всички се занимавали със занаяти. Така България се издигнала в Европа. Тогава и българската литература се развивала много добре и просветнала.

В следващите войни – Първа балканска, Втора балканска, Междусъюзническа и Първа световна, българите не успели да се обединят национално. Край на това сло жил Нойския договор, който здраво отрязал България и взел всички животни от нея.

След Първата световна война страната изпаднала в криза. Промислеността пропаднала и била доста захабена, защото през войната мъжете се биели, а жените вършели всичката мъжка работа и

така машините ръждасвали. Тогава селското стопанство рязко намаляло, но особено много намалял житнодобивът. България търгувала с другите страни с жито, царевича, памук, тютюн и други житни стоки от леката промишленост. В следствие от кризата на власт дошло правителството на БЗНС под командването на Александър Стамболиски. Реформите му, обаче, не се харесали особено. Затова, след като изгонил Ал. Стамболиски от поста му чрез кръвен преврат, за министър – председател бил приет Александър Цанков. Той управлявал правителството с много насилие. Срещу това БКП създала свой клон в България и през септември 1923г. комунистите вдигнали въстание за надмощие, което било потушено и между убитите имало много ранени. Тъй като Ал. Цанков мразел царя, през април 1925г. той поставил бомба в църквата “Св. Неделя Софийска” и така изготвил атентат срещу царя, който оцелял, защото закъснял за църква.

Следващият министър-председател Андрей Лябчев успокоил обстановката в страната и дори банкери и селски работници се обединили и работили заедно. Правителството получило отвън и заеми за потушаване на вредите от земетресенията в Чирпан.

Малко след това “изгряла” звездата на Кимион Георгиев, който бил от безпартийната партия. В навечерието на 18 срещу 19 май 1934г. той организирал нощен преврат, с който свалил Народното събрание и всички други от власт. Десет години по-късно той пак извършил таен преврат и България поела по не толкова хубав път...

Събрал и стъкмил: Николай Чакъров-
преподавател по история

“РОБИНЗОН КРУЗО” ИЛИ ГЕНЕТИЧНАТА ПОТРЕБНОСТ НА ЧОВЕКА ОТ СЕБЕПОДОБНИ

През Просвещението роман като “Робинзон Кру-зо” има своята социална аргументация – в продължение на векове хората са трупали информация и е настъпило времето тя да бъде споделена. Обучил себе си, човекът се изправил пред нуждата да обучава другите.

В този смисъл романът на Даниел Дефо е христоматиен – попаднал на самотен остров, човек, представител на развита цивилизация, оцелява, повтаря окултуряването на природата, достига нивото на развитие – пределно възможно в дадените условия и е готов да предаде своя опит.

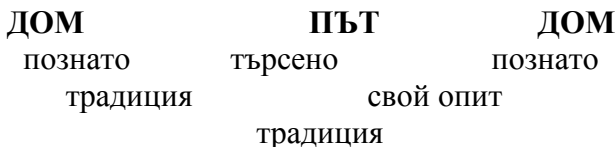
Романът “Робинзон Крузо” наред с архетипните ситуации, предполага и прочит от гледна точка на генетичната потребност на човека да живее в общество. Общество, от което той много повече получава, отколкото е способен да даде. Може би “Робинзон Крузо” е роман за задължителната грешка да избягаш от себеподобните си, за да откриеш себе си и да разбереш колко потребни са ти всички останали.

Романовото действие следва архетипни модели в общественото развитие. В разбирането на Юнг за архетипа като прастар образ в сферата на “колективно подсъзнателното” и на Фрай за “колективно безсъзнателното” в основата на архетипалната критика, стои идеята, че архетип са “психични наслойки от неизброими преживявания от един и същ тип”. Или по-просто казано, “архетипът е вроден потенциал у човека”. Съзнателно или

неосъзнато хората в своя живот повтарят вече случвали се ситуации.

Тази идея е плодотворна в литературната критика, особено за запознатите с тематологията.

В “Робинзон Крузо” се разпознават като архетипни домът и пътят. Те могат да се онагледят схематично:

Отхвърляйки бащиния дом, момчето, водено от нуждата да се превърне в баща за традиция, която сам ще наложи, тръгва по пътя на себепознанието. Митът за Едип, макар и периферно, стои в основата на всеки конфликт между родител и дете. Конфликт, който е по-скоро задължителен за здравословното порасване. Може да се каже, че и да не поеме с кораб към далечни земи, всеки млад човек се отдалечава от своя родител-образец, за да го повтори по-късно.

Премеждията по време на това дълго пътуване към себеутвърждаване повтарят от своя страна модела на вълшебната приказка – най-малкият син или единственото дете задължително преживява неща, след които възмъжава. Най – често той слиза в долната земя, бие се с чудовища, понякога те го поглъщат, с хитрост или със сила той ги побеждава и се изкачва в пространството, населено от пораснали хора. Там са обикновено родителите и по-големите му, преминали през инициация братя.

Робинзон е едно момче на просветения 18 век.

Неправдоподобно и недоказуемо би било да се бие с чудовища и да пътува по вертикала. Но повече от логично е

да преживее своите премеждия, обхождайки хоризонта и то по време на географски открития и търговски контакти. Митологичната история е грижливо замаскирана с цивилизационни пластове: ще избяга от дома си, защото мечтае да пътува по море – лесно осъществима авантюра във времето, в което живее. Ще се среща с неочаквани проблеми или щастливи развръзки, защото в света около него има толкова непознати неща, дори за образования европейец. Ще попадне в крайна сметка и на самотен остров за цели 28 години, защото сигурно е съвсем логично да има толкова дълго непосещавани на земята места през 18 век.

Попаднал на острова, Робинзон има уникалния шанс наистина да прецени възможностите си. Бунтът срещу познатото получава възможност да аргументира своя смисъл.

Останал сам, Робинзон възстановява всички етапи от развитието на човешкото общество – от първобитно ловуване, през скотовъдство до земеделие. Неговите цели са логични:

ЦЕЛ ПЪРВА – *ДА ОЦЕЛЕЕ*

- поне за една нощ;
- поне няколко дни с храна и вещи

от кораба.

ЦЕЛ ВТОРА – *ДА ПОСТРОИ КЪЩА*

- да е на високо и защитено място;
- да бъде дом и склад.

ЦЕЛ ТРЕТА – *ПРЕХРАНА*

по-човека /лов и

- природата ще се грижи за

риболов/;

- гениалната идея да
опитоми диви

кози;

гарантира по-сигурна и
по-разнообразна храна

- случайно разпилените

семена поставят начало

на земеделие;

- съзнанието, че
може да се грижи за
храната си носи
позитивно
отношение към
бъдещето.

ЦЕЛ ЧЕТВЪРТА – КОНТАКТ

с него;

- кучета и котки,
пристигнали

- води си дневник;

- обикаля острова и
намира

говорещ

папагал;

- години по-късно

вижда човешки

крак и неочаквано

реагира с уплаха.

ЦЕЛ ПЕТА – ЗАЩИТА

- гради
висок дом,

ограж

да се

кръгово с

ровове
, стени и
огради;
- повторно се
загражда с
бързорастящи
дървета, които
скоро заприличват
на естествена гора.

ЦЕЛ ШЕСТА – СТРОИ ЛОДКИ

-
няколко
неуспешни

опита
да построи

плават
елно
средство и

да се
върне в своя
свят.

ЦЕЛ СЕДМА – ДА ПОПАДНЕ НА ХОРА

-
врагове;
- приятели;
- предава своя опит
на Петкан;
- готов е да си
тръгне;
- дългоочакваният
кораб пристига.

Подобна схема маркира всички по-важни етапи от житейския път на един конкретен човек – Робинзон Крузо, но внимателният прочит я отнася към живота на всяко отделно човешко същество. Онези моменти, които маркират физическото оцеляване на базата на предишен опит, са закономерни. Интересен аспект от това островно битие представлява нуждата на човека от емоционални контакти.

Ключ към разгадаването на тази потребност са дневникът и говорещият папагал като символни образи.

Избягал от родителите си, младият Робинзон не се задоволява с познатото, което среща из собствената си страна, нито с корабните авантюри. Това е обяснимо, тъй като корабът е малка суша, човешко пространство сред стихията - океан. Четирите години в плодородна Бразилия са екзотика, но не дотолкова, че англичанинът да срещне съвършено чужда култура. Ето защо естествено е и бягството там.

Търсещата човешка природа не се задоволява само с предадения в наследство опит или дори с невидяната, но предсказуема другост. Онова, което ще го изпрати лице в лице срещу собствения му потенциал - това е предизвикателство за търсещия млад човек.

Попадайки на острова и осигурявайки си оцеляването във времето, след дългите години самота, става очевиден един неочакван факт, всеки човек се нуждае от време, за да опознае себе си, за да открие заложбите си, да открие, че е силно и умно Божие творение, че е господар на природата. Възможностите си във времето той отбелязва с календара. Робинзон също: “Тук за първи път стъпих на този остров на 30 септември 1659”, “20 декември: Пренесох всички неща. Сега домакинството ми е пълен порядък”.

Календарът не е нищо друго освен ситуиране на собствената личност във времето и в пространството, опит да се спре времето, да се откъсне парче от неговата необятност. Всеки път, когато човек иска да се впечатли от постигнатото, се позовава на календарното време. Но всеки път, щом почувства вкуса на щастието, спонтанно виква към небесата “О, миг, поспри!” и всячески се стреми да забрави за дните, месеците и годините.

Отбелязвайки резка след резка своите дни, излиза, че Робинзон не е бил щастлив. Открил радващи самолюбие то му истини, той се нуждае от някого, с когото да сподели гениалното си откритие. Такъв обаче на острова няма.

Предчувствайки ада на своята изолация, Робинзон започва да си води дневник. Началото на дневника е поставено скоро след пристигането на острова. Целта на корабокрушенеца е основно да записва всичко онова, което е извършил през деня, дотогава, докато мастилото свърши. Скоро става ясно, че тази форма на общуване е твърде неудовлетворяваща - да, тя събира радостите и огорченията на един човек, но може да му даде от себе си само тези същите радости и огорчения, не би могла да облекчи с нищо самотното му сърце.

“Беше вечер, когато се събудих от някакъв глас. Да, това беше глас на човек:

- Робин, Робин, Робин Крузо! Бедни Робин Крузо! Къде попадна?

Най-после се опомних. Първото ми чувство беше страшна уплаха. Скочих, като се озърнах наоколо, и изведнъж, като вдигнах глава, видях папала си.”

Говорещият папал е изключително оригинален образ. Може би още от персийската “Книга на папала” или в резултат на собствената си природа, папалът е натоварен с преките и преносни значения на нещо живо, цветно, отличаващо се, чест спътник на човека, но и в същото време - същество, способно да имитира чужда реч, да повтаря нещо съществуващо. В източните традиции папалът символизира мъдрост и съпътства владетелските династии.

В определен момент Робинзон се нуждае от говорещия папал, защото необходимостта от човешко същество и близка реч е болезнена. Кучето, котката, домашните животни наистина са обект на внимание, но те са и също толкова безполезни за закопнялата за разговор душа на самотника, колкото и къщата, която е построил, но чиято врата няма кой да отвори.

И дневникът, и говорещият папал са форма на психотерапия за изолирания от света на хората крушенец. Те го разтоварват, те го развличат, но те не го обогатяват. Това са символите на собствената му личност - раздвоена, разстроена, но повторена.

Ако разгледаме още веднъж образа на Робинзон Крузо като архетипен, то става ясно, че в търсене на себе си, в отказа от другите, той все пак успява да се опознае, да се отсрани и да се огледа и чрез своите повторни версии. Дневникът ще е рационалната му страна, която ще помни: “ти построи всичко сам, ти постигна всичко с го-лите си ръце”, а папалът ще е

емоционалната проекция на човека и ще повтаря: “бедни човече, къде попадна и защо ти е всичко!”

Това са двете страни на човешката същност. Всеки носи дневник в ума си и папагал на рамото, и когато не е на път към безлюдни острови.

И все пак откритията на личния потенциал се стерилни наблюдения. Вън от собствената си среда, далеч от себеподобни, опитоменото вълче си играе с деца, а човек крещи и се влудява от страх, щом види човешки крак. Това противоречи на природните закони. Необходимостта да се опознаеш изисква понякога изолация, но тя трябва да е кратка. Другият човек – враг или приятел, провокира заложибите много повече, отколкото бушуващо море. Майката и бащата са необходими не само за да те учат как да живееш, а и да учиш ти на свой ред децата си. Или обратното - всяко пътуващо и търсещо дете има на какво да научи своите, застопорили се в битието си, родители. В крайна сметка затова и блудният син се завръща при своя баща. Робинзон би дал половината си живот да може да прегърне стария си баща или да се погрижи за болната си майка.

Човекът се нуждае не от куче, не от котка, дори не и от къща. Той е генетично обвързан с другите хора, защото те го изслушват, те го размиват, те му се радват и го обичат. Те се гордеят с успехите му и искат да бъдат на нещо научени.

Робинзон Крузо е загубил 28г. 2м. и 19 дни, за да разбере, че дом означава не здрав зид от дебели трупи, а някаква точка в пространството, където всичките ти приятели знаят, че живееш точно ти и бързат да ги подслониш в уюта си.

2005 год.

ВМЕСТО ЭПИЛОГ...

МАЙЧИНА МОЛИТВА НА БЪДНИ ВЕЧЕР

Утре е Коледа. Навсякъде суетня – предчувствие за празник. Хубаво е, че повече са усмивките, които срещаме, по-чести са добрите думи, които чуваме. В такива моменти като че ли хората стават човеци, къщите – домове, а сърцата – какво беше това сърце – ако е от камък – да се е спукало, ако е от дърво – да е изгнило – се казва в една народна песен. Не – майчино!

Бъдни вечер – вечер, когато ти, Света Дево, стана майка и заедно с радостта прие болката като своя съдба. Към твоя лик, Всемилостива, отправям почернелия си поглед, към теб протягам ръце – Пази децата ни, моля те! Тези, които през деня ни товарят с исканията си, а вечер галим с поглед, когато заспиват. Тези, към които понякога отправяме гневни думи, а ръката ни посяга да позагърнем шалчетата около вратлетата. И тези...

Ох, що ли прави мойто чедо мило,
с чужди хора, чужди хляб делило?...

Майчице, Света Богородице, защо разпиляхме децата си, защо не можем да ги видим с години?! Защо те тръгнаха да търсят другаде обетована земя, а нашите сърца се превърнаха в черна угар? Все потвърда става земята под нозете ни, а погледът ни е насочен нагоре, нагоре към онова облаче бяло, на което от години българската майка заръчва:

“И носи от мене много здраве...”

Тебе, чедо, сънувам нощем, а денем душата ми стене и залък горчи. Твоите момчешки рамене вече станаха мъжки, а аз не мога да опра побелялата си глава на тях. Твоето чело като че ли стана по-високо, а аз не мога да го целуна. Твоята ръка твърдо държи

юздите на живота, а аз не мога да погалья разранените пръсти...

Защо, Майчице Света Богородице, разпиляхме децата си? За добро е – казват. Така да е. Но те моля, Майчице, пази тези, на които, когато сме дали живот, сме обrekli своя, тези, заради които сме готови да понесем цялата болка на света, за да не остане за тях. Тези, заради които бихме разрушили всеки хълм, за да няма Голгота.

Пази децата ни, моля те!!!

А аз, аз ще омеся погача. Бъдни вечер е... Сипвам брашното, слагам солта, а вода, вода не ми трябва – имам още сълзи.

2004 год.

Дебора Тонева, V г клас

Идея и реализация:
Пламен Иванов

Съставители:

Гинка Кръстева
Огнян Джоричев

Редакционна колегия:

Румяна Ковачева
Венета Станкулова
Искра Иванова
Цветелина Цветанова
Антония Киранова
Стоянка Тодорова
Донка Варамезова

гр.Русе

2005 г.